

UCHWAŁA NR XXXI/277/2013
RADY MIEJSKIEJ W KALWARII ZEBRZYDOWSKIEJ
z dnia 05 czerwca 2013 r.

w sprawie: **zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny na lata 2013-2020”.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(tekst jednolity Dz.U.2001.142.1591 z późniejszymi zmianami)
Rada Miejska w Kalwarii Zebrzydowskiej
uchwala, co następuje:

§ 1

Zatwierdza „Plan Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny na lata 2013-2020”, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kalwarii Zebrzydowskiej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Kalwarii Zebrzydowskiej

Tadeusz Wilk

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
STANISŁAW DOLNY
na lata 2013 - 2020**

**Plan Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny
na lata 2013 - 2020**

GMINA KALWARIA ZEBRZYDOWSKA

POWIAT WADOWICKI

WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE

Załącznik nr 1 do uchwały nr XXXI/277/2013
Rady Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej
z dnia 05 czerwca 2013 r.

Plan Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny wykonano na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku, o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001, nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami).

Projekt opracowano zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 z późniejszymi zmianami.

Spis treści

Wstęp	4
I. Informacja o planie i jego powiązaniu z innymi programami rozwojowymi oraz dokumentami strategicznymi Gminy Kalwaria Zebrzydowska.....	6
II. Charakterystyka miejscowości Stanisław Dolny	6
1. Położenie geograficzne i ludność	6
2. Rys historyczny	10
III. Inwentaryzacja zasobów	34
1. Infrastruktura techniczna	34
2. Zasoby kulturowe, przyrodnicze i szlaki turystyczne	35
3. Infrastruktura społeczna i uwarunkowania aktywności społecznej.....	41
4. Cele i priorytety Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska w kontekście Planu Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny	43
5. ANALIZA SWOT.....	46
IV. Plany działań i zadań wspólnoty lokalnej sołectwa Stanisław Dolny.....	49
1. Aktywizacja środowiska społecznego i kreowanie centrum wsi.....	49
2. Dbłość o rekreację i poprawę stanu zdrowia mieszkańców oraz gości	50
3. Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa	50
4. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	51
V. Opis planowanych zadań w okresie 8 lat od dnia przyjęcia planu	52
VI. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców	61
1. Chodnik przy drodze powiatowej nr 1784 K w Stanisławiu Dolnym.....	61
2. Plac OUTDOOR FITNESS.....	62
VII. Monitoring i aktualizacja planu	62
VIII. Podsumowanie.....	63
Skład Grupy Odnowy Miejscowości	65
Bibliografia	66

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny zrodził się dzięki świadomości społecznej, aktywności i inicjatywie mieszkańców, którzy stwierdzili, że miejscowość ma szansę pełniejszego i bardziej dynamicznego rozwoju. Rozwój ten wspomóc może wydatnie Unia Europejska dzięki licznym funduszom przeznaczonym na rozwój obszarów wiejskich. Przygotowanie niniejszego opracowania, określającego stan obecny miejscowości i jej wizję rozwoju na przyszłość, jest wyrazem dojrzałości mieszkańców sołectwa Stanisław Dolny i gotowości do budowy lepszej przyszłości.

Plan Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny na 2013 - 2020 przygotowany został w celu stworzenia możliwości pozyskiwania środków pozabudżetowych pochodzących z funduszy krajowych i funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych programów. Planem objęta została miejscowość, natomiast czas jego realizacji obejmuje swym zasięgiem lata 2013 -2020, zgodnie z wymogami obowiązującymi w zakresie sporządzania i zawartości Planu Rozwoju Lokalnego określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013.

Plan Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny na lata 2013 - 2020 przygotowany został w oparciu o „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska 2004 -2013” z uwzględnieniem „Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kalwaria Zebrzydowska”. Przedział czasowy został dostosowany do Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007 -2013, Programów Operacyjnych na lata 2007 - 2013, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 oraz Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego uwzględniając działania, które będą współfinansowane ze środków krajowych i funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w okresie programowania 2007 - 2013.

Program Odnowy Miejscowości to ustalenie priorytetów zadań przeznaczonych do wprowadzania w życie, w celu poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej miejscowości Stanisław Dolny. To Plan umożliwiający pozyskiwanie środków finansowych, które zostaną przeznaczone na realizację tych zadań ze środków pochodzących ze źródeł lokalnych, regionalnych, krajowych i przede wszystkim, środków Unii Europejskiej.

Działania niezbędne, by wprowadzić w życie plan programujący rozwój miejscowości Stanisław Dolny takie jak: planowanie strategiczne, perspektywiczna ocena sytuacji społecznej, gospodarczej i finansowej, wieloletnie planowanie inwestycyjne oraz planowanie finansowe, monitorowanie i ocena wykonania przewidzianych zadań, zostały w niniejszym dokumencie uwzględnione.

Plan zawiera zasady informowania mieszkańców, partnerów społecznych i podmiotów gospodarczych oraz pozyskiwania i wykorzystania ich opinii w toku realizacji i aktualizacji zakresu przyjętych zadań.

Praca nad przygotowaniem PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI STANISŁAW DOLNY wsparta została konsultacjami społecznymi z grupami działającymi na terenie miejscowości Stanisław Dolny, takimi jak: OSP, Dyrekcji Zespołów Szkół, Rad Sołeckich, radnych: Rady Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej - Mirosława Fabra i Janusza Górnego oraz radnego Rady Powiatu Wadowickiego - Andrzeja Góreckiego, LKS „Sosnowianka”, LKS „Stanisławianka” oraz z mieszkańcami sołectw w dniach: 5.10. 2012 r. i 10.12.2012 r. w Remizie OSP w Stanisławiu Dolnym oraz w Zespole Szkół Nr 8 w Stanisławiu Dolnym i Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Stanisławiu Dolnym - Dolany.

Ponadto na teren sołectw zostało rozesłanych 30 egzemplarzy proponowanego projektu z możliwością zapoznania, przedyskutowania z rodziną i sąsiadami i ewentualnym dopisaniu własnych uwag i propozycji zmian. Powyższe materiały zostały zebrane w dniu 15.04.2013 r. Grupa Inicjatywna zapoznała się z uwagami i wnioskami wpisując je w „Plan Rozwoju i Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny”.

Plan Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny na lata 2013 - 2020 jest dokumentem otwartym, a zapisane w nim zadania będą aktualizowane stosownie do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, jak i wewnętrznych, pojawiających się nowych możliwości oraz zmiany hierarchii priorytetów przyjętych przez Radę Miejską w Kalwarii Zebrzydowskiej. Uwzględniane będą również nowe potrzeby zgłaszane przez radnych, grupy mieszkańców, organizacje pozarządowe oraz sektor publiczny i prywatny.

I. Informacja o planie i jego powiązaniu z innymi programami rozwojowymi oraz dokumentami strategicznymi Gminy Kalwaria Zebrzydowska

Opracowanie planu oraz jego realizacja w najbliższych latach służyć będzie mieszkańcom wsi Stanisław Dolny oraz działającym tam instytucjom i stowarzyszeniom. Ma również na celu:

- zwiększenie aktywności mieszkańców poprzez ich większe zaangażowanie w sprawy wsi;
- stworzenie szansy uzyskania środków finansowych w ramach funduszy strukturalnych UE;
- poprawę warunków życia na wsi;
- stworzenie warunków do zatrzymania młodzieży na wsi;
- zagospodarowanie i upiększenie terenu wsi;
- zapewnienie bezpiecznej zabawy najmłodszym mieszkańcom wsi;
- poprawę bezpieczeństwa użytkowników dróg.

Plan Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny jest zgodny z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska 2004 - 2013 wraz z którym wpisuje się w programy strategiczne i planistyczne regionu. Sporządzenie a następnie uchwalenie tego dokumentu warunkuje starania się o pomoc ze środków finansowych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

II. Charakterystyka miejscowości Stanisław Dolny

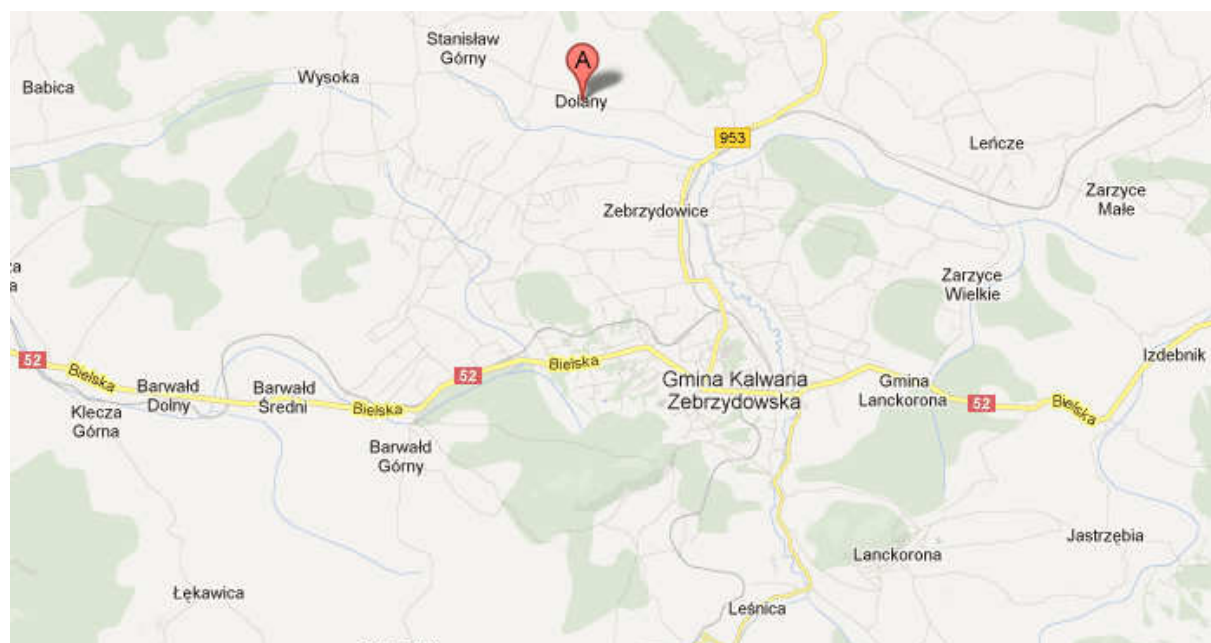
1. Położenie geograficzne i ludność

Miejscowość Stanisław Dolny, to miejscowość w gminie Kalwaria Zebrzydowska. Leży w zachodniej części Pogórza Wielickiego i w południowo - zachodniej części Płaskowyżu Draboża. Sąsiaduje z Kalwarią Zebrzydowską i Zebrzydowicami przy szosie Kalwaria - Stanisław i Wadowice - Stanisław. Od Mrowiej Góry ciągną się ku wschodowi dwa wydłużone równoleżnikowo grzbiety niezalesionych wzgórz i łagodnie opadają ku Dolinie Skawinki w Zebrzydowicach. Między nimi płyną potoki, z których północny ma źródło przy grzbiecie pasma Draboża. Ich źródłiskowe odcinki tworzą niewielkie

kotlinki, z których koncentrycznie spływają bystre strumienie. Niższą część tych kotlinek (wschodnią) zajmuje Stanisław Dolny. Wzdłuż grzbietów i działu wodnego biegnie okrężna droga, łącząca prawie wszystkie przysiołki wsi. Domy skupiły się bowiem ulicówkowo przy tych drogach. Natomiast doliny wolne są od zabudowań. Przysiołki Stanisławia Dolnego – Dolany i Kępki (w części wschodniej) oraz Sołtystwo i Sosnówka (w części zachodniej). Sołtystwo w Stanisławiu Dolnym – to centrum dawnej wsi, gdzie wznosi się najwięcej domów o tradycyjnej architekturze z przełomu XIX i XX w.: parterowych, drewnianych, budowanych na zrąb, z ganeczkami od frontu, otoczonych sadami i ogródkami. Większość budynków obecnie, to przeważnie piękne wille związane z rozwijającym się od kilkunastu lat rzemiosłem i przemysłem obuwniczym.

W gminie Kalwaria Zebrzydowska miejscowość znajduje się na północny - zachód od Kalwarii Zebrzydowskiej. W latach 1973 – 1975 miejscowość administracyjnie należała do województwa krakowskiego, potem w latach 1975 -1998 do województwa bielskiego. Obecnie Stanisław Dolny należy do województwa małopolskiego w powiecie wadowickim.

Odległość od Kalwarii Zebrzydowskiej wynosi ok. 5 km, od Skawiny ok. 18 km, od Wadowic ok. 14 km i od Krakowa ok. 30 km.

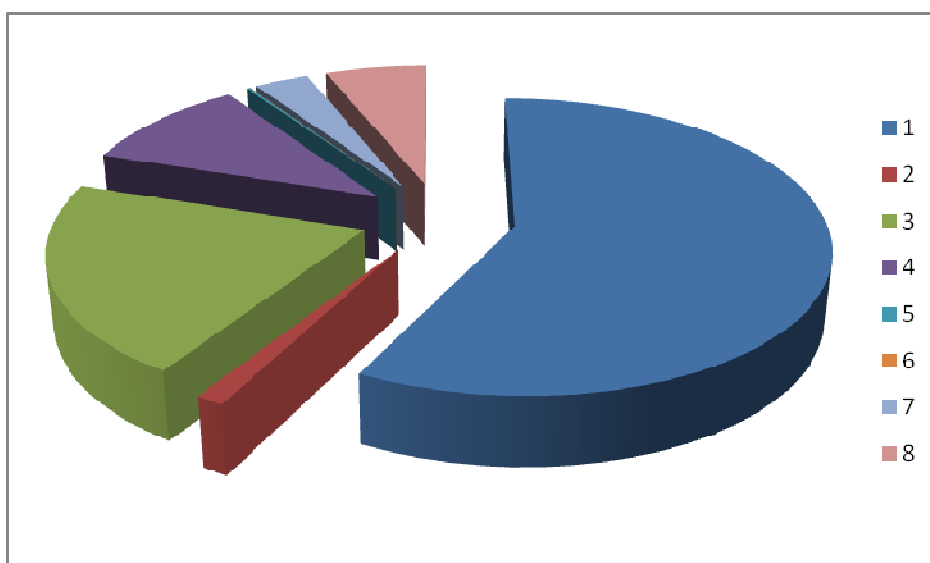

Mapa położenia miejscowości Stanisław Dolny

Powierzchnia

Ogólna powierzchnia	740,34 ha
Grunty orne	427,10 ha (1)
Sady	9,50 ha (2)
Lasy	156,06 ha (3)
Pastwiska i łąki	76,75 ha (4)
Wody stojące	1,33 ha (5)
Wody płynące	0,14 ha (6)
Obszary zajęte przez drogi	24,26 ha (7)
Pozostałe kategorie	45,20 ha (8).

Klimat

Miejscowość Stanisław Dolny leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego. Temperatura stycznia waha się od - 2°C do - 18°C, a temperatura lipca wynosi średnio 20°C. Jest to obszar nawiedzany przez wiatr halny. Roczne opady na tym terenie wynoszą 900 - 1000 mm. Najwięcej opadów notuje się w lipcu 140 mm co sprzyja uprawom. Największa ilość dni pogodnych występuje późną wiosną oraz w lecie.

W okresie wiosenno – letnim występują kilkudniowe intensywne opady co powoduje lokalne podtopienia i powodzie.

Charakterystyka mieszkańców

Na dzień dzisiejszy wieś Stanisław Dolny zamieszkuje 2 223 osoby (co stanowi ok. 11,2 % ogółu ludności gminy Kalwaria Zebrzydowska), w tym: 1 139 kobiet oraz

1 084 mężczyzn. Gęstość zaludnienia wynosi ok. 355 os/km² (dane na dzień 31.12 2012 r.).

Na terenie miejscowości znajdują się zakłady rzemieślnicze:

Stolarstwo, tapicerstwo, szewstwo, cholewkarstwo, handel oraz branże różne.

Po otwarciu granic i wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej wielu młodych ludzi z terenu Stanisławia Dolnego wyjechało w poszukiwaniu pracy za granicę (Anglia, Irlandia, Włochy, Hiszpania). Część z nich wyjechała wraz ze swą rodziną – myśląc tam się osiedlić, część z myślą powrotu. Ci drudzy inwestują w rodzinnej miejscowości budując np. domy.

Inna grupa mieszkańców to ludzie młodzi uczący się i pracujący w dużych miastach (Kraków, Katowice, Warszawa).

Sołectwa: Stanisław Dolny i Stanisław Dolny Dolany wykazują rozwojowy charakter.

Funkcja administracyjna – wieś-2 sołectwa:

obecny sołtys sołectwa **Stanisław Dolny:**

Grażyna Opyrchał

liczba radnych:

1 osoba – obecnie **Mirosław Faber**

liczba członków Rady Sołeckiej: 12 osób: Eugeniusz Brózda, Stanisław Czaja, Andrzej Faber , Filek Józef, Gawron Krzysztof, Godawa Stanisław, Góra Zdzisław, Jaworski Tadeusz, Konopka Stanisław, Leńczowski Robert, Sadłoń Franciszek, Wasiuta Teresa.

obecny sołtys sołectwa: **Stanisław Dolny- Dolany:**

Ewa Pacut

liczba radnych:

1 osoba – obecnie **Janusz Górny**

liczba członków Rady Sołeckiej: 12 osób: Górecki Mirosław, Godula Zofia, Kołodziej Małgorzata, Kudzia Stanisław, Lelek Ireneusz, Morek- Rozum Ewelina, Moskała Dawid, Opychał Artur, Pacut Mateusz, Rybski Tadeusz, Sikora Józef, Żmija Maciej.

2. Rys historyczny

Pierwsza historyczna wzmianka o istnieniu osady na terenie obecnej wsi Stanisław Dolny pochodzi z XII wieku. Wtedy to bowiem po dłuższych wojnach i nieporozumieniach granicznych między Władysławem Opolskim a Bolesławem Wstydlwym – księciem krakowskim zostaje zawarty układ, na mocy którego książę krakowski odstępuje na rzecz Śląska część Ziemi Wadowickiej położonej pomiędzy Skawą a Cedronem. Granica polsko-śląska przesunięta na wschód biegnie między innymi także przez Stanisław, który od tego czasu tj. od 1274 roku stanowił część Śląska Oświęcimskiego. Zamieszkały był przez ród Radwanów. Osady radwanickie mają zazwyczaj nazwy urobione od imion swoich założycieli i tak np.: Bieńkowice – od Bienia, a Stanisław oczywiście – od Stanisława. W XIII wieku Stanisław był maleńką osadą o znikomej ilości mieszkańców. Stopniowo wraz z podziałem Księstwa Opolskiego między rozrastający się ród książęcy coraz bardziej palący stawał się problem osadnictwa. Z braku pieniędzy władcy opolscy uposażali dworzan, urzędników i rycerstwo ziemią. Ci zaś sprowadzali na te tereny kolonistów, z których pracy sami żyli i utrzymywali dwór książęcy. Osadnictwo w Stanisławiu przeprowadzone było systemem zwanym kolonizacją na prawie niemieckim. Do takiego stwierdzenia uprawnia fakt, że istniało tu sołtystwo. Ustanowił je (o czym dowiadujemy się z aktów klucza kalwaryjskiego) niejaki Piotr Jasion w dokumencie z dnia 10 lipca 1329. Ów Jasion był Niemcem z pochodzenia, mieszczaninem krakowskim. A dokument o ustanowieniu sołtystwa został wystawiony w Krakowie. Stanisław Dolny należał do posiadaczy – Barwałdczyzny – Skrzyńskich, którzy później odsprzedali ją Mikołajowi Serafinowi.

W 1448 roku po pertraktacjach z królem Polski – Kazimierzem Jagiellończykiem, Barwałdczyzna, a wraz z nią i Stanisław Dolny zw. Stanisławice dostaje się znów pod panowanie Włodka Skrzyńskiego; znanego powszechnie rabusia i rozbójnika.

W 1564 roku inkorporowano do korony Polskiej księstwa: oświęcimskie i zatorskie tworząc z nich powiat śląski. Przez Stanisław Dolny, który wówczas zawarto w odróżnieniu od Górnego - szlacheckiego, barwałdzkim, albo potocznie – Strażnice, biegnie starodawna polsko – śląska granica. Wiek XVII w historii naszej wsi wstawił się ważnymi na miarę ogólnokrajową faktami. Rozpoczęto w pobliskiej Kalwarii budowę klasztoru – fundowanego przez Zebrzydowskiego. W okolicach Lanckorony mieszkańcy tutejszych wsi (m.in. i Stanisławia) pierwsi w kraju stawili opór najeźdźcy szwedzkiemu,

dając ogromne dowody męstwa i bohaterstwa. Oprócz tego wiek ten był widownią wielkich ruchów społecznych na tym terenie. Wyzysk chłopów przez szlachtę stał się nie do zniesienia. Wówczas chłopci organizują powstania, wysyłają pomoc Kostce Napierskiemu, zanoszą nawet skargi do króla. Prócz tego tereny Ziemi Wadowickiej są miejscem ważnych wydarzeń historycznych związanych z konfederacją barską, ponieważ akces do niej zgłasza szlachta księstwa zatorskiego i oświęcimskiego pod przewodnictwem marszałka Borowskiego, co przysparza mieszkańcom wsi nowych ciężarów i zmartwień. Konfederaci wybierali ze wsi ogromne podatki i żywność. Tutejsi mieszkańcy musieli dostarczać kwatery i prowiantu dla chorągwi polskich i wojsk rosyjskich oraz brać udział w obronie Lanckorony przed Rosjanami, która poddała się dopiero z chwilą rozbioru Polski w 1772 roku.

Historyk Ziemi wadowickiej - Józef Putek pisze: „czasy konfederacji barskiej dla całej ziemi wadowickiej to czasy nie mniejszej klęski i zniszczeń niż za czasów wojen szwedzkich”.

Po pierwszym rozbiorze cała ziemia wadowicka dostaje się pod panowanie Austrii. Rząd austriacki sprzedał królewską barwałdkę i uległa ona rozdrobnieniu. W tym czasie zaczyna się tutaj rozwijać szewstwo, a z chwilą założenia klasztoru - stolarstwo. Ludność zajęta była przy budowie klasztoru i uczyła się artystycznej stolarki od Włochów którzy wykonywali roboty wewnątrz kościoła i klasztoru. Wieś kilkakrotnie w ciągu jej dziejów nawiedzały klęski chorobowe i głodowe, z których najbardziej brzemiennie w ofiary były epidemie cholery i tyfusu w czasach wojen szwedzkich oraz epidemia tyfusu głodowego w 1847 roku, który stanowi smutną kartę w dziejach Stanisławia. Rok wcześniej, bo w 1846 roku chłopci brali powszechny udział w masowych rozruchach i walkach z panami, co przyczyniło się do ruiny gospodarstw. Panowała tu ogromna nędza, spustoszenie, głód i choroby. Oto jak podaje kronika tych czasów: „Kota na wagę złota nie dostałeś, większość chałup spalona, opuszczona, wieśniacy poszli do miasta żebrac lub umrzeć z głodu. Stali się nasi mieszkańcy niegościnni i podejrzliwi.”

W roku 1910, a więc stosunkowo dosyć późno zostaje otwarta we wsi szkoła, która mieści się w Sali wynajętej w budynku Jana Pacuta. Ilość zabudowań w tym czasie przekracza 200. Domy były przeważnie drewniane. Starania o budowę we wsi szkoły w 1914 roku zostają przerwane na skutek wybuchu wojny. Wojska nieprzyjacielskie rozlokowały się w okolicy, nie oszczędzając Stanisławia, gdzie na szczęście nie

pozostawały długo. W 1915 słyszany tu huk armat ustał, oddalił się na wschodnie kresy, w głąb Rosji. W 1917 roku wybuchła we wsi epidemia czerwonki, której padło ofiarą kilkadziesiąt osób. W latach międzywojennych, mimo wielkiego kryzysu sytuacja materialna tutejszej ludności nienajgorzej się przedstawia.

3 września 1939 roku do wsi dociera straszna wiadomość: 'wojna!, wojna z Hitlerem! i budzi popłoch wśród mieszkańców, którzy gromadnie opuszczają wieś udając się na wschód. W czasie pięcioletnich działań wojennych Stanisław Dolny w porównaniu z innymi miejscowościami niewiele ucierpiał, ponieważ szczęśliwie ominął go „zaszczyt goszczenia Niemców”. Nie poniósł zbyt wielkich strat ani materialnych, ani ludnościowych.

Kościół w Stanisławiu Dolnym pod wezwaniem św. Stanisława Biskupa Męczennika.

Na południowym skraju wsi, w przysiółku Kępki i w pobliżu zebrzydowickiego przysiółka – Bieńkowice, wznosi się kościół. Architektonicznie wyglądem przypomina sześcian, z daszkiem nad sygnaturką, o kształcie przeciwpożarowej wieżyczki obserwacyjnej. Projektował go architekt Józef Kiecoń. Kościół zbudowano w latach 1981-1986 z inicjatywy proboszcza z Zebrzydowic, księdza Franciszka Gancarczyka, początkowo z przeznaczeniem na kaplicę katechetyczną i ośrodek duszpasterski. W 1994 roku w miejsce ośrodka powołano nową parafię, obejmującą przysiółek Kępki i sąsiednie Bieńkowice (przysiółek Zebrzydowic).

Powstanie szkoły

Szkolnictwo w Stanisławiu Dolnym ma długą tradycję. Historia szkoły podstawowej w Stanisławiu Dolnym, zapisana w kronice ręką pierwszego w naszej miejscowości nauczyciela, sięga roku 1910, a więc czasów, kiedy nasza wieś z przyczyn naturalnych dzieli się na kilka części, które mają osobne nazwy: Dolany, Kępki, Zagórze, Sołtysówka, Sosnówka, Sołtystwo, Czerna i Brandysówka.

W tych to odległych czasach wynajęto u gospodarza Jana Pacuta pomieszczenie na salę lekcyjną i na mieszkanie dla nauczyciela. Tym pierwszym nauczycielem był Piotr Tłuczek, któremu powierzono zorganizowanie nauczania. Do tej jednoizbowej szkoły przychodziło sto dwadzieścioro dzieci spośród stu trzydziestu dwojga zapisanych. Tworzyły one 3 stopnie – odpowiedniki dzisiejszych klas. Ponieważ dzieci były chętne

do nauki, a frekwencja dobra, nauczyciel wystarał się z wielkim trudem o utworzenie klasy nadetatowej, wynajęcie jeszcze jednej izby do nauki u Ludwika Tatki i o przydzielanie nauczycielki. Była to pani Helena Szymańska.

W roku 1912 szkoła powiększyła się o trzecią salę lekcyjną i o trzecią siłę nauczycielską, jak się wówczas mówiło. Dzieci przybywało i wkrótce zaczęto myśleć o budowie szkoły, Dyskusje na temat jej lokalizacji trwały 2 lata. Wreszcie zgodzono się na zakup od pana Antoniego Korzeniowskiego placu pod budowę na Kępkach, w miejscu obecnego domu nauczyciela. Budowa miała się rozpocząć jesienią 1914 roku, lecz w sierpniu wybuchła wojna.

Nastaly lata głodu, nędzy, epidemii, astronomicznych cen żywności i odzieży. Nauczyciele pracowali z ogromnym poświęceniem i wyrzeczeniami, z małymi tylko przerwami, spowodowanymi chwilową obecnością wojsk we wsi i okolicy. Najcięższy był rok 1917/18, kiedy miesięczna pensja nauczycielska starczała na przeżycie 2 dni, a na zakup ubrania trzeba było wydać całoroczne wynagrodzenie. Z tych powodów jedna z nauczycielek, Józefa Wichrówna zmarła z wyczerpania w 1918 roku.

Wreszcie nadeszła jesień 1918 roku. Upadek Austrii, ogólna radość i nowy zapał do pracy. Wraca z wojny po 5- letniej tułaczce kierownik szkoły, Józef Ćwikła. Zabrano się do nadrabiania ogromnych zaniedbań i braków w szkole. Jednak sytuacja w oświacie nie szybko poprawia się.

W dodatku lata 1919-1921 obfitują w liczne choroby (np. czerwonkę). Z powodu ciężkich warunków kierownik szkoły zrezygnował z pracy w Stanisławiu. 15 października 1919 roku kierownictwo szkoły obejmuje pani Maria Żralakówna. W kronice szkolnej poświęcono jej wiele ciepłych słów. Pracowała bardzo aktywnie, choć warunki pracy były nadal niezmiernie trudne.

W roku 1925 szkołę w Stanisławiu przekształcono na 5- klasową. Miała wtedy 6 oddziałów i sale lekcyjne nadal porozrzucane po całej wsi. W roku 1926 przystąpiono do budowy szkoły drewnianej na Kępkach. W tym samym roku na Dolanach wybudowano szkołę murowaną. Budowa postępowała szybko. Poświęcenie obydwóch szkół odbyło się w odstępie 2 tygodniu w listopadzie 1926 roku. Odtąd dzieci stanisławskie uczyły się w 2 szkołach: na Dolanach (3 oddziały) i na Kępkach (7 oddziałów). Przy dużej pomocy rodziców i dzieci, pod kierunkiem nauczycieli trwa wyposażanie sal lekcyjnych i urządzenie obejścia szkolnego. Rodzice nie skąpili grosza

na pomoce naukowe – jak i przedtem nie odmawiali składek na budowę szkoły. Zbiórki te nie przypadkowo urządzano co czwartek, po jarmarku.

Była już szkoła, ale wkrótce okazała się za mała. Dzieci było coraz więcej, klasy „pękały w szwach”. Przy szkole nie było studni, sanitariatów ani ogrodu. W drewnianym budynku pojawił się grzyb.

W roku 1932 dobudowano dwie sale lekcyjne o łącznej powierzchni 66 m². Warunki stały się znośniejsze. Lecz od 1933 roku liczba uczniów poczęła się zmniejszać. Zniesiono bowiem przymusowy obowiązek szkolny i frekwencja zmalała.

I wreszcie pamiętny wrzesień 1939 roku. W owym roku nauka rozpoczęła się dopiero w listopadzie. Aż do wyzwolenia, z powodu zarządzeń i szykan okupanta, ograniczała się głównie do nauki czytania, pisania rachunków i przyrody. Ale mimo wszystko przetrwała!

W roku 1944 kierownikiem szkoły zostaje Kazimierz Bartyzel. Nauka odbywała się tylko w czasie wolnym od kopania okopów. Zbliżał się bowiem front, z którym miejscowa ludność wiązała duże nadzieje. 23 i 24 stycznia 1945 roku przyszedł wreszcie front. Na szczęście wieś nie poniosła większych strat, a szkoła wyszła z działań bez szwanku, choć pociski padały w promieniu 300 metrów.

W pierwszym powojennym roku powstała szkoła zbiorcza której uczyło sześciu nauczycieli. Uczęszczało do niej trzysta pięćdziesięciu dzieci ze Stanisławia Dolnego i Górnego, z Czernej i Barwałdu Średniego. Przystąpiono więc do podnoszenia standardu szkoły. Entuzjazm grona młodzieży i dorosłych był wielki. Urządzono kancelarię, posadzono sad, zakupiono mikroskop i mapy, wybudowano sanitariaty. Miejscowi stolarze zrobili brakujące ławki i stoły do klas. Komitet Szkolny działał bardzo pręźnie. A do zrobienia było tak wiele. Nadal dawał się we znaki brak studni, której zresztą tamta stara szkoła nie doczekała się nigdy ze względu na brak żyły wodnej na tym terenie. Budynek wciąż wymagał nowych nakładów i remontów, bo zwietrzały okna, a ze ścian sypało się wapno, powiększało się zagrzybienienie. Dzięki staraniom kierownika i Komitetu Szkolnego postawiono trzy piece kaflowe, a w jednej klasie wstawiono podłogę.

W roku szkolnym 1947/48 wyłoniła się sprawa konieczności budowy nowej szkoły. Zanim jednak szkoła stanęła w zaproponowanym przez pana Bartyzela miejscu - na najwyższym wzniesieniu w okolicy, w centrum wsi, upłynęło sporo czasu. Ostatecznie działkę zakupiono od P. Adama Opyrchała w 1950 roku. I wtedy to rząd zapowiedział współdzielnianie wsi. To cały plan „położyło na łopatki”. Mimo to w następnym roku

znów powrócono do tej sprawy - zarówno we władzach jak i wśród mieszkańców Stanisławia. Inspektorat przychylił się do tej idei, a kierownik podjął pierwsze kroki w celu gromadzenia funduszy. Za upowszechnianie czytelnictwa prasy na wsi („Przyjaciółka” i „Gromada – Rolnik Polski”) otrzymał z Warszawy 25 tysięcy złotych nagrody, komplet dzieł Mickiewicza i piłkę do siatkówki. Komitet Budowy Szkoły też przystąpił do działania. „Opłatek”, zabawy dla ludności, dożynki, zbiórki pieniężne dały około 900 tysięcy zł dochodu. Ludzie zwozili materiały budowlane i rozładowywali transporty nawet nocą.

W 1950 roku państwo Bartyzelowie przenoszą się do Kalwarii, a kierownictwo szkoły przejmuje pani Helena Małachowska na okres 4 lat. W tym czasie dokonuje się coś niesłychanie ważnego : elektryfikacja wsi, a więc i szkoły. W szkole też dzieją się istotne sprawy. Ileż radości było z przekazania szkole pierwszego radioodbiornika, 6- lampowego. Powstają organizacje uczniowskie: samorząd szkolny , PCK, Szkolne Koło Odbudowy Warszawy. Do młodzieży, rodziców i nauczycieli docierają pierwsze zaprenumerowane czasopisma: „ Płomyczek”, „Płomyk”, „ Świerszczyk”, „Szkoła i Dom”, „Głos Nauczycielski”.

W roku szkolnym 1953/54 zorganizowano pierwszą olimpiadę matematyczną, w której 4 uczniów naszej szkoły zdobyło dyplomy uznania. Wieczorami w szkole prowadzono kurs dla analfabetów.

W 1955 roku kierownikiem zostaje Edward Kwarciak. Wiosną rozpoczęto budowę nowej szkoły. Po raz kolejny stanisławianie pracują bardzo ofiarnie. Szybko rosną mury budowli i „zaczynają przybierać wygląd pałacu o jakim nawet nie śniło się ojcom wsi Stanisław Dolny”.

W 1957 roku budynek jest już wykończony i ogrodzony betonowym parkanem. Przez całe wakacje i pół następnego roku wre praca przy wykończaniu sal i korytarzy. Tymczasem nauczyciele i młodzież przygotowują program na uroczystości otwarcia wymarzonej szkoły.

I wreszcie nadchodzi dzień 26 stycznia 1958 roku. Wielki dzień! Pożegnanie starej szkoły, uroczysty przemarsz z orkiestrą do nowego budynku, przemówienia, podziękowania, przecięcie wstęgi. Nieopisana radość dzieci i dorosłych. A przyszły na tę uroczystość tłumy. Chyba wszyscy mieszkańcy Stanisławia i okolicznych wiosek. Ta pięknie prezentująca się budowla to rezultat pracy i starań wielu ludzi: kierownika szkoły, grona nauczycielskiego, Komitetu Rodzicielskiego, młodzieży, straży pożarnej

i wielu innych. Teraz szkoła z każdym rokiem pięknieje. Przed szkołą urządzono ogródek kwiatowy. Wzdłuż ogrodzenia posadzono 4 tysiące sadzonek morwy z myślą o przyszłej hodowli jedwabnika, potem drzewka owocowe i krzewy ozdobne. Na wakacje zjeżdżają się do szkoły na kolonie dzieci z Zakładu Energetycznego z Krakowa. Co roku są organizowane są kolonie i zimowiska, a ich organizatorzy finansują kolejne szkolne inwestycje.

Po siedmioletnim sprawowaniu funkcji kierownika, odchodzi pan Kwarciak, który właściwie tę szkołę wybudował. Na stanowisko kierownicze zostaje powołana pani Genowefa Konopka, która będzie kierować tą placówką przez następne 8 lat. Pani Konopka to mieszkanka Stanisławia, znająca potrzeby środowiska i oddana mu całym sercem. Pod rządami nowej kierowniczką rozkwita we wsi życie kulturalno - oświatowe. Organizowane są wyjazdy dorosłych do teatrów , do kina, na wycieczki. Dzieci co roku wystawiają jakieś przedstawienie, coraz więcej jest szkolnych wycieczek turystyczno-krajoznawczych, których pani Konopka jest świetnym organizatorem i przewodnikiem. Powstaje i aktywnie pracuje drużyna harcerska oraz Szkoła Przysposobienia Rolniczego i Uniwersytet Powszechny dla dorosłych. Z Wadowic i z Krakowa przyjeżdżają prelegenci z wykładami z dziedziny prawa, higieny, rolnictwa, weterynarii, wychowania, historii, geografii, literatury. Rodzice są bardzo zainteresowani tymi zajęciami. Dużą rolę w powstaniu tej formy oświaty i w powstaniu szkoły odegrał również Stefan Faber, wieloletni działacz Komitetu Rodzicielskiego i radny, nieoceniony w załatwianiu rozmaitych spraw.

Szkołę wciąż się doposaża i modernizuje. Wśród pomocy naukowych przybywa aparat filmowy, potem telewizor. Powstają klaso - pracownie przedmiotowe - przy wydatnej pomocy Komitetu Rodzicielskiego i organizatorów kolonii.

Rok 1965/66. W szkole jest 10 oddziałów, a uczniów dwustu sześćdziesięciu. W tym roku wiele dobrego zapisano w kronikach o czynach społecznych i imprezach z okazji Tysiąclecia Państwa Polskiego. Od września 1970 roku w szkole przez kilka miesięcy funkcjonuje gabinet dentystyczny z dwiema lekarkami - stomatologami. Młodzież i dorośli bardzo na tym skorzystali. Tak wiele działa się pod kierownictwem pani Konopki, która od września 1971 roku przeniosła się do Krakowa, a kierownikiem, a raczej dyrektorem szkoły, został pan Benedykt Ślusarczyk. Jesienią tegoż roku rozpoczęto budowę domu nauczyciela. W październiku ukończono budowę drogi przez Kępki, więc do szkoły można było dotrzeć niekoniecznie w gumowcach. W 1975 roku

znowu wzrasta liczba dzieci. Efektem aktywnej pracy nauczycieli i uczniów w kolejnych latach jest szereg osiągnięć odnotowanych w kronice: II miejsce w wojewódzkim konkursie oszczędzania pod opieką pani Ireny Glanowskiej, I miejsce w zbiórce makulatury, udział w wojewódzkiej olimpiadzie języka polskiego pod opieką pani Heleny Pacuł, współpraca najmłodszych klas z Polskim Radiem. W szkole trwają prace remontowe: wymiana kotłów, instalacji elektrycznej. W miejscu świetlicy urządzono pracownię zajęć technicznych dla dziewcząt, zaś w kuchni ulokowano spółdzielnię uczniowską prowadzącą dożywianie dzieci. Młodzież bierze udział we wszystkich olimpiadach przedmiotowych.

W roku 1984, po 13 latach pracy w tej szkole dyrektor Ślusarczyk odchodzi na wcześniejszą emeryturę, a jego miejsce zajmuje pani Kazimiera Florek i będzie tę funkcję pełnił przez 8 lat. W tym okresie zakupiono wiele pomocy naukowych, środków audio-wizualnych, wymalowano ławki, zaplanowano i rozpoczęto urządzenie ogródka zabaw dla najmłodszych, wymalowano klasy i korytarze, wykonano elewację zachodnią budynku. Ponadto uczniowie biorą czynny udział w zawodach sportowych, w konkursach przedmiotowych, osiągając wysokie miejsca. Dzięki pani Małgorzacie Pasternak nawiązuje się współpraca ze szkołą nr 50 w Warszawie, co ułatwia nam organizowanie tanich wycieczek do stolicy, a młodzieży warszawskiej umożliwia zwiedzanie naszej pięknej okolicy. Szkoła bierze również aktywny udział w zbiórkach pieniężnych (pomoc ofiarom w Meksyku, pomoc dla biednych, pomoc dzieciom polskim na Ukrainie), a także wspomaga finansowo budowę szkoły w Przytkowicach i budowę Przychodni w Kalwarii Zebrzydowskiej. Od roku 1990/91 w toku zajęć dydaktycznych zostaje wprowadzona katechizacja. Członkiem Rady Pedagogicznej zostaje ks. Konstanty Sordyl.

Od roku 1992 dyrektorem szkoły wybranym z konkursu, został pan mgr Marek Zięba, który tę funkcję pełni do dnia dzisiejszego. Za czasów dyrektora Zięby przeprowadzono wiele inwestycji remontowo - modernizacyjnych. Wymieniono okna od strony zachodniej, otynkowano cały budynek, wyremontowano schody, wyłożono kafelkami sanitariaty. Ponadto wymieniono podłogę w świetlicy, zabezpieczono budynek przed kradzieżami, wykonano instalację gazowniczą, zgazyfikowano dom nauczyciela. Wyremontowano również: kuchnię, łazienkę, ubikacje, szatnię szkolną. Założono nowe ogrodzenie wokół szkoły. Pomieszczenia magazynowe przebudowano na dodatkową salę lekcyjną. Zakupiono też sprzęt grający oraz kserokopiarkę.

Za czasów dyrektora Zięby odeszli na emeryturę zasłużeni nauczyciele:

p. Helena Pacułt, p. Maria Opyrchał, p. Maria Kwiecień, p. Halina Zięcinę, p. Stanisław Zajac oraz p. Andrzej Lorek.

Od roku 1994/95 podjęto staranie o nadanie imienia. Dużo wysiłku dyrektora szkoły p. Marka Ziębę kosztowało uzyskanie wszelkich zgód na nadanie imienia szkole. Pomoc w realizacji tego zamiaru uzyskaliśmy od księdza notariusza Kurii Metropolitarnej w Krakowie wychowanka naszej szkoły księdza Kazimierza Moskały oraz byłej dyrektorki szkoły p. Genowefy Konopki. Duży wkład pracy wniosła również Przewodnicząca Komitetu Rodzicielskiego p. Grażyna Opyrchał. Sztandar został ufundowany przez społeczność wsi. 19 października 1996 roku odbyła się wspaniała uroczystość nadania szkole imienia Jana Pawła II.

W czerwcu 1997 roku uczniowie, nauczyciele i rodzice wzięli udział w nabożeństwie na krakowskich Błoniach (pielgrzymka Patrona naszej szkoły Ojca Świętego Jana Pawła II).

W roku szkolnym 1997/98 dzięki wysiłkowi dyrektora szkoły i Komitetu Rodzicielskiego urządzono pracownię komputerową.

W roku 1999/2000 rozpoczęto w byłym ogrodzie szkolnym budowę asfaltowego boiska. Otoczono je siatką oraz zbudowano też parking. 01.06.2002 roku oddano boisko do użytku.

Młodzież szkolna bierze udział w Rejonowych Zawodach Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych, zajmując czołowe miejsca. Szkoła podejmuje działania o utworzenie na terenie budynku dotychczasowej szkoły podstawowej, gimnazjum, lecz Rada Miasta nie popiera tego projektu. W roku 1998/99 szkoła zostaje przekształcona w sześcioklasową szkołę podstawową, a uczniowie po szóstej klasie zostają skierowani do gimnazjum w Kalwarii Zebrzydowskiej.

W roku szkolnym 2003/04 wydano pierwszy numer szkolnej gazetki „ Szkolne Wieści Różnej Treści”. W jej powstaniu zaangażowali się uczniowie klasy V i VI oraz opiekunki p. Edyta Frączek oraz p. Agnieszka Kapuścińska. Nakład pierwszego numeru rozszedł się błyskawicznie, co przekonało i zachęciło do dalszej pracy.

26 czerwca 2004 roku wmurowano tablicę poświęconą Janowi Pawłowi II. Zakupiono ją dzięki ofiarności mieszkańców wsi i staraniom Komitetu Rodzicielskiego. 18 maja 2005 posadzono z kolei „wadowicki dąb pamięci Ojca Świętego Jana Pawła II” i odsłonięto obelisk upamiętniający to wydarzenie.

16 października 2006 roku odbyły się uroczyste obchody 10-lecia nadania imienia szkole. Uroczystość rozpoczęła msza święta, na którą przybyli uczniowie, ich rodzice, nauczyciele oraz zaproszeni goście. Podczas mszy świętej został poświęcony obraz patrona szkoły- Jana Pawła II, jako dar rodziców dzieci uczęszczających do naszej szkoły. Po mszy świętej odprawionej w kościele parafialnym przez księdza proboszcza Konstantego Sordyla, wszyscy udali się do szkoły. Odbyła się część oficjalna, podczas której dyrektor szkoły p. Marek Zięba przywitał przybyłych gości. Kolejnym punktem uroczystości była część artystyczna, w której wspomniano postać Jana Pawła II, zarówno wątki biograficzne, jak też ulubione pieśni Wielkiego Polaka oraz liczne utwory poetyckie. Szczególnym zaangażowaniem w przygotowaniu uroczystości wykazała się p. Jadwiga Żak odpowiedzialna za przygotowanie wystawy tematycznej o patronie oraz p. Edyta Frączek i p. Dorota Sarapata odpowiedzialne za część artystyczną. O oprawę multimedialną zadbał p. Andrzej Lorek.

26 stycznia 2008 roku odbyła się 50. rocznica istnienia budynku obecnej szkoły w Stanisławiu Dolnym. Aby upamiętnić tę rocznicę pani bibliotekarka przygotowała wystawę zatytułowaną: „Dni otwartych kronik szkolnych”. Można było zobaczyć kroniki szkolne oraz zdjęcia archiwalne przyniesione przez uczniów. Należały one do ich rodziców lub dziadków. Oprócz kronik i zdjęć dodatkową atrakcją stały się stare egzemplarze książek, nawet 100-letnich.

Rada Rodziców z okazji 50. rocznicy istnienia budynku szkoły w Stanisławiu Dolnym zorganizowała zabawę karnawałową.

W listopadzie 2008 roku dokonano pierwszego etapu adaptacji poddasza strychu na klasy lekcyjne i harcówkę. Wykonano pierwszy etap prac- zmiana dachówki, montaż okien dachowych, wcześniej uzyskując wszelkie pozwolenia budowlane, sporządzając niezbędne projekty oraz przychylność p. Burmistrza Augustyna Ormantego.

Tradycją szkoły jest coroczny udział młodzieży szkolnej w sesjach naukowych organizowanych przez Towarzystwo Przyjaciół Kalwarii Zebrzydowskiej „Ocalmy od zapomnienia”.

Obecnie do szkoły uczęszcza: w klasie „0” - 14 uczniów, w klasach I-VI 120 uczniów, w gimnazjum 36 uczniów. Pracę dydaktyczno- wychowawczą prowadzi 21 nauczycieli. W szkole znajduje się pracownia komputerowa z dostępem do internetu, znakomicie działa drużyna harcerska, Spółdzielnia Uczniowska, SKO. Szkoła jest dobrze wyposażona w środki audio - wizualne.

Kalendarz wydarzeń szkolnych jest bardzo bogaty, a najważniejsze wydarzenia to:

Dzień Patrona Szkoły (16 X)

Międzyszkolny Konkurs Wiedzy o Janie Pawle II

Szkolny Festiwal Piosenki

Wigilia

Dzień Dziecka

Mikołajki

Dzień Babci i Dziadka

Dzień Matki

Dzień Edukacji Narodowej

Rocznice Państwowe

Pasowanie uczniów klas I - Ślubowanie

Koncerty kolęd i pastorałek

Akcja sprzątania świata z okazji Światowego Dnia Ziemi

Rocznice Państwowe

Feriada

Wystawy w bibliotece szkolnej dotyczące Patrona szkoły

Audycje Muzyczne

Zabawy choinkowe, dyskoteki

Uczniowie szkoły uczestniczą corocznie w Dniach Papieskich organizowanych w Kalwarii Zebrzydowskiej przez Klub Sportowy Św. Józefa. Młodzież szkolna wraz z wychowawcami bierze również udział w Pielgrzymkach Rodzin Szkół im. Jana Pawła II na Jasną Górę oraz do Wadowic. Szkoła prowadzi korespondencję listowną ze Stolicą Apostolską.

Historia szkoły w Stanisławiu Dolnym w sołectwie - Dolany

Początki Szkoły Podstawowej nr 2 w Stanisławiu Dolnym sięgają listopada roku 1926.

Ówczesna szkoła miała tylko jedną salę lekcyjną, w której, na zmiany, uczyły się cztery klasy. W szkole uczyła tylko jedna nauczycielka - pani Zofia Kaczorowska. Naukę w starszych klasach uczniowie kontynuowali w Szkole Podstawowej w Stanisławiu Dolnym -Kępki. W 1959 roku zagospodarowano drugą salę w ówczesnym budynku szkolnym i zaadoptowano ją dla potrzeb przedszkola. Zatrudniono nową nauczycielkę, panią Józefę Badan. Pani Zofia Kaczorowska pełniła w tym okresie funkcję kierownika szkoły. Szkoła ówczesna była filią Szkoły Podstawowej - Kępki. W roku 1961 w szkole podjęła pracę trzecia nauczycielka, pani Władysława Piechnik, która od 1963 roku została kierownikiem szkoły, kiedy to pani Zofia Kaczorowska przeszła na rentę i uczyła na ½ etatu. W 1965 roku ze szkoły odeszła pani Władysława Piechnik, a zatrudniona została pani Maria Tatka. Obowiązki kierownika szkoły pełniła wtedy pani Józefa Badan. Szkoła miała już trzy sale lekcyjne, ale nadal była szkołą czteroklasową, do wyższych klas dzieci uczęszczały do Zebrzydowic, Stanisławia Górnego lub na Kępki. W 1968 roku po 44 latach pracy na emeryturę odeszła pani Zofia Kaczorowska. Przez rok w szkole pracowała pani Halina Malczyk, a po jej odejściu zatrudniona została pani Maria Sarapata. Rok 1970 - Komitet Rodzicielski zakupił dla szkoły maszynę do pisania i sfinansował założenie telefonu. Powstał Społeczny Komitet Rozbudowy Szkoły, który:

- zakupił działkę (13arów) od pana Józefa Jarguza w celu powiększenia terenu szkoły,
- doprowadził do szkoły wodę z odległości 300 metrów. Najbardziej aktywnymi działaczami Komitetu w tym okresie byli: Aleksander Korzeniowski, Alojzy Brańka i Franciszek Jurek. W 1971 roku przy aktywnej pomocy mieszkańców wsi rozpoczęto

rozbudowę szkoły. Już w roku szkolnym 1972/73 dzieci przeniosły się do nowej części budynku, gdzie były cztery sale lekcyjne i mała sala gimnastyczna. Szkoła była już szkołą pięcioklasową i posiadała ognisko przedszkolne. Rozpoczęto remont starego budynku. W czerwcu 1973 roku zakończono remont i rozbudowę szkoły. Szkoła posiadała teraz salę gimnastyczną, osiem sal lekcyjnych i pomieszczenie na bibliotekę. Budynek wraz z boiskiem został ogrodzony. Komitet Rozbudowy Szkoły zakupił od pani Józefy Pilch działkę pod budowę Domu Nauczyciela.

Rok szkolny 1973/74 był rokiem historycznym, Stanisław miał wreszcie ośmioklasową szkołę podstawową. Dyrektorem szkoły został pan Józef Skupień, a w szkole pracowało aż siedem nauczycielek. 16 maja 1976 roku dzięki staraniom głównie pana Aleksandra Korzeniowskiego rozpoczęła się budowa Domu Nauczyciela, rok później budowę już zakończono i oddano mieszkania nauczycielom. W 1999 roku dzięki pomocy radnego, pana Stanisława Żmiji i zaangażowaniu rodziców wykonano remont łazienek i dokumentację dotyczącą wymiany więźby dachowej i instalacji elektrycznej. Również w tym roku doszło do sprzedaży mieszkań w Domu Nauczyciela. Uzyskane pieniądze pokryły część kwoty potrzebnej na zakup więźby na dach budynku szkolnym, resztę pieniędzy szkoła otrzymała od Rady Sołeckiej i sponsorów: pana Badury i pana Konopki. W lecie 2000 roku szkoła miała już nowy dach. Podczas wymiany dachu zniszczeniu uległy sale lekcyjne (zalanie). Dzięki ofiarności i zaangażowaniu rodziców szkody te usunięto.

14 października 2000 roku to jeden z najważniejszych dni wpisanych w historię szkoły. W dniu tym szkoła otrzymała imię Świętej Jadwigi Królowej. Uroczystość tą, swą obecnością, uświetnił JM ks. kardynał Franciszek Macharski, który odprawił uroczystą mszę świętą w kościele parafialnym i uczestniczył w akademii zorganizowanej z tej

okazji w szkole. Rodzice z okazji nadania imienia szkole ufundowali sztandar szkoły, a księża, absolwenci szkoły : Antoni Płaczek, Franciszek Płaczek, Jarosław Żmija i Paweł Rybski ufundowali dla szkoły obraz Świętej Królowej Jadwigi. W 2002 roku wieloletni dyrektor szkoły Józef Skupień odszedł na emeryturę, a jego obowiązki przejęła pani Dorota Kawaler, która ostro wzięła się do dalszego remontu i wyposażenia szkoły.

W grudniu 2002 roku dzięki staraniom pani dyrektor i zaangażowaniu rodziców w szkole powstała pracownia komputerowa i uczniowie mogli podjąć naukę informatyki. Począwszy od 2002 roku rozpoczęła się systematyczna wymiana okien w całej szkole. Fundusze na ten cel zdobywali rodzice poprzez organizację festynów i imprez dochodowych.

W 2003 roku wymieniono instalację elektryczną w szkole. Trzecią część kosztów pokryła Rada Sołecka i rodzice, resztę pieniędzy dopłaciło MENiS. 2006r. - wydzielono nowe przestrzenie na kancelarię i bibliotekę. W latach 2007/2008 otwarto nowy oddział przedszkola i szkoła zmieniła nazwę na Zespół Szkolno - Przedszkolny. W 2009 roku budynek szkoły został ocieplony i położona nowa elewacja.

W 2010 roku w ramach projektu „Radosna Szkoła” wyremontowana pomieszczenia po szatni i utworzono świetlicę. W roku 2012 zostały wybudowane miejsca parkingowe wraz z wymianą ogrodzenia szkoły od strony drogi powiatowej, co zwiększyło

bezpieczeństwo dzieci w okolicy szkoły. W roku 2013 planowana jest budowa placu zabaw w ramach programu rządowego „Radosna szkoła”

Powstanie OSP

Historia powstania OSP w Stanisławiu Dolnym sięga początku lat pięćdziesiątych. Jednym z najpoważniejszych żywiołów w nękających ówczesnych mieszkańców wsi był ogień, który nie oszczędzał domów i budynków gospodarczych również i w naszej miejscowości.

W 1952 roku na terenie Stanisławia Dolnego przysiółek Sosnówka wybuchł pożar w budynku mieszkalnym Spółdzielni Szewską. Mimo działań ratowniczych budynek spłonął. Właściciele oraz mieszkańcy, którzy ruszyli z pomocą, byli bezsilni wobec szalejącego żywiołu. To tragiczne wydarzenie stało się impulsem do powołania straży pożarnej na terenie naszej wioski. Kilka dni po tym wydarzeniu założono komitet powołania Straży Pożarnej. Członkami komitetu, a późniejszymi założycielami straży byli: Józef Sarapata (przewodniczący, Alojzy Jaskierny, Adam Filek, Roman Brózda, Władysław Faber, Stanisław Ramociński, Józef Pawlik, Bronisław Faber, Zefiryn Korzeniowski, Józef Filek, Henryk Zadora. Po uzyskaniu akceptacji ówczesnego komendanta gminnego, natychmiast przystąpiono do załatwiania spraw urzędowych oraz rozpoczęto starania o sprzęt przeciwpożarowy. Część wyposażenia została przekazana przez Powiatową Straż Pożarną w Wadowicach, była to m.in.: motopompa, węże, hełmy, pasy, ubrania bojowe. Pozostały sprzęt tj. syrena ręczna, bosaki, toporki, mundury reprezentacyjne oraz czapki zakupiono z własnych środków. Pierwszy „wóz bojowy” został wykonany przez miejscowego kołodzieja i był zaprzęgany w parę koni.

W roku 1953 została zarejestrowana Ochotnicza Straż Pożarna w Stanisławiu Dolnym. Pierwszym komendantem został Józef Sarapata, a prezesem Adam Filek (sołtys).

Od samych początków powstania najważniejszym problemem strażaków była remiza, a raczej jej brak. W pierwszych dwóch latach sprzęt był przechowywany na Sosnówce u Franciszka Moskały, jednego z członków straży. **W roku 1955** zakupiono od pani Brózdowej 18-to arową działkę pod budowę remizy

W tym okresie pojawił się również plan budowy sklepu w naszej miejscowości przez GS w Kalwarii Zebrzydowskiej. Mieszkańcy uznali, że najlepszym miejscem na jego lokalizację jest działka przeznaczona pod budowę remizy. Strażacy przychylni się do tego wniosku i przekazali część działki. Ciągłe jednak brakowało funduszy na rozpoczęcie budowy remizy. W celu ich pozyskania strażacy zaczęli organizować festyny w różnych częściach wsi, a podczas zimy zabawy w baraku będącym własnością Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży znajdującego się w miejscu gdzie aktualnie stoi budynek remizy. Działka ta była pierwotnie przeznaczona pod budowę kościoła, jednak ze względu na panujący ustrój uzyskanie zgody na budowę świątyni okazało się niemożliwe. Członkowie KSM oraz OSP w porozumieniu z mieszkańcami podjęli decyzję o budowie w tym miejscu nowoczesnej remizy. Wybrany na komendanta **w 1956 roku** Faber Władysław podjął aktywne działania mające na celu rozpoczęcie budowy. Po skompletowaniu koniecznych dokumentów rozpoczęto zabudowę terenu. **W roku 1963** rozebrano część baraku i wybudowano zbiornik wody na 50 tysięcy litrów wody. W następnym rozpoczęto wykopy fundamentów pod budynek. Przy budowie brali aktywny udział prawie wszyscy mieszkańcy, a przede wszystkim członkowie straży, których liczba z roku na rok dynamicznie rosła. Budowę sfinansowano częściowo ze środków U.G w Kalwarii Zebrzydowskiej, PZU, darowizn od mieszkańców oraz dochodów z zabaw.

W 1966 roku, 9 października w 1000-lecie państwa Polskiego wmurowano kamień węgielny.

Wmurowanie kamienia węgielnego

Udział w tej uroczystości brały władze wojewódzkie, powiatowe, gminne oraz wszystkie okoliczne straże pożarne na czele z orkiestrami z Kleczy i Przytkowic. Podczas tej uroczystości OSP otrzymała pierwszy samochód pożarny marki DODGE, a prawie wszyscy mieszkańcy wsi i okolic wpisali się do księgi pamiątkowej.

Pierwszy samochód

W kolejnym roku przystąpiono do dalszej budowy i tak 1968 roku budynki zostały wykończone i oddane do użytku, a **w 1969** ukończono ogrodzenie z elementów betonowych i zagospodarowano teren wokół remizy. Od tego czasu remiza służyła wszystkim mieszkańcom wsi. Odbywały się w niej zebrania, zabawy, wesela a mając tu

swoją siedzibę ZSMP organizował przedstawienia i wieczorki dla młodzieży i dzieci. **W 1972** roku komendantem został Faber Andrzej. **W roku 1975** straż musiała oddać wysłużoną „Doczkę” do kasacji, a w jej miejsce pojawił się samochód bojowy STAR 20.

Rok 1980 to niestety śmierć, dotychczasowego prezesa i jednego z założycieli straży Adama Filka. Funkcję na tym stanowisku objął Tyrała Jan. W tym roku też przystąpiono do przeróbki ogrzewania, piece akumulacyjne zastąpiono centralnym ogrzewaniem oraz wymalowano pomieszczenia remizy w środku. **W 1982** roku za wyeksploatowanego Stara 20 pojawił się samochód bojowy marki LUBLIN, a w dwa lata później zastała przekazana z Zawodowej Straży Pożarnej w Wadowicach nowa motopompa. W roku 1986 OSP otrzymała fabrycznie nowego ŻUKA pożarniczego.

W roku 1992 rozpoczęto prace związane z rozbudową remizy, wymianą dachu i okien. W niespełna dwa lata później już większa remiza wynajmowana była na wesela i uroczystości rodzinne. W kolejnych latach założono gazowe ogrzewanie oraz doprowadzono wodę miejską.

W 1999 roku zdemontowano stare zniszczone ogrodzenie, a w jego miejsce powstało nowe metalowe. **W roku 2001** zniwelowano teren wokół remizy i ułożono kostkę brukową na całym placu, a poza ogrodzeniem zrobiono chodniki. **Z końcem 2002** roku rozpoczęto prace związane z elewacją zewnętrzną budynku, aby przygotować go na obchody **w jubileuszowym 2003 roku.**

23 sierpnia 2003 r. OSP w Stanisławiu Dolnym obchodziła 50-lecie. Na uroczystości przybyli: wice wojewoda małopolski, członek Zarządu Głównego Związku OSP RP w Warszawie, członek Zarządu Wojewódzkiego OSP RP w Krakowie, Komendant Powiatowy PSP w Wadowicach, dowódca JRG w Wadowicach, przedstawiciele samorządu miasta i gminy w Kalwarii Zebrzydowskiej na czele z Burmistrzem i Przewodniczącym Rady, przedstawiciele Zarządu Miejsko-Gminnego Związku OSP RP w Kalwarii Zebrzydowskiej, orkiestra dęta z Przytkowic, okoliczne straże. Podczas uroczystości został przekazany dla OSP w Stanisławiu Dolnym Sztandar, który wcześniej był poświęcony na mszy świętej w kościele parafialnym p.w. św. Stanisława B. M. przez ks. Konstantego Sordyla. Sztandar został w tym dniu odznaczony „Srebrnym Medalem”.

Z 50- lecia OSP Stanisław Dolny - nadanie sztandaru

Medalami za zasługi zostali również odznaczeni strażacy z naszej OSP.

Druhowie OSP

Rok 2004 i 2005 to usilne starania o samochód bojowy. **5.11.2005 r.** do garażu wjechał upragniony samochód strażacki. Był to MAGIRUS Dentz, po remoncie sprowadzony z Niemiec.

1 stycznia 2006 r. samochód został włączony do podziału bojowego z oznaczeniem GBA 2,4/16.

Dnia 18.03.2006 r. odbyło się Walne Zebranie sprawozdawczo-wyborcze. Został wybrany nowy zarząd OSP w Stanisławiu Dolnym:

- prezes – Faber Andrzej (poprzedni Tyrała Jan)
- naczelnik – Faber Mirosław (poprzedni Faber Andrzej)
- wice prezes honorowy – Tyrała Jan
- z-ca naczelnika – Gawron Stanisław
- sekretarz – Karol Faber
- skarbnik – Marcin Pyrek
- kronikarz – Krzysztof Brózda
- gospodarz – Piotr Dudek
- członek zarządu – Stanisław Godawa.

Wybrano również Komisję Rewizyjną:

Tomasz Godawa – przewodniczący.

Robert Faber – członek.

Sadłoń Zbigniew – członek.

Dnia 22.04.2006 na terenie wsi odbyły się gminne ćwiczenia zgrywające.

Dnia 20.05.2006 r. odbyła się uroczystość przekazania i poświęcenia samochodu pożarniczego dla OSP Stanisław Dolny. W tych uroczystościach brały udział władze powiatowe, gminne oraz okoliczne straże i mieszkańcy.

Wszystko to było możliwe dzięki mieszkańcom oraz ludziom dobrej woli, którzy w różny sposób przyczynili się zarówno do powstania jak i dalszej działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Stanisławiu Dolnym.

Ogromne zaangażowanie członków oraz miejscowej młodzieży zaowocowało utworzeniem w ramach straży trzech drużyn sportowo pożarniczych, które odnosiły sukcesy zarówno na szczeblu gminnym, powiatowym jak również wojewódzkim. Drużyna seniorów **w latach 1982 – 1999** zdominowała szczebel gminny wygrywając wszystkie organizowane w tym okresie zawody i zdobywając sobie w ten sposób

przepustkę do zawodów szczebla rejonowego. Sukcesy również na tym poziomie zaowocowały, aż czterokrotnym udziałem w organizowanych co cztery lata zmaganiach na szczeblu wojewódzkim, także nie bez sukcesów. Dwukrotnie druhowie zajmowali miejsce 4, raz 3, a **w 1994** byli drugą drużyną województwa, zabrakło odrobiny szczęścia aby reprezentować Stanisław Dolny na zawodach krajowych. Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza 12-16 lat od chwili powstania tj. **w 1987** roku przez wiele lat nie poniosła porażki na szczeblu gminnym, zdominowała szczebel powiatowy, a **w 1996** wygrała zawody wojewódzkie. Również MDP 16-18 lat odnosiła podobne sukcesy, trzykrotnie wygrywali na szczeblu rejonowym, a **w 1994** roku byli wicemistrzami województwa. Należy również koniecznie wspomnieć o drużynie dziewcząt działającej **w latach 1995-1998**. W tym okresie – dziewczęta nie poniosły porażki na szczeblu gminnym i dwukrotnie były bezkonkurencyjne w rejonie.

Zawody strażackie - 1988 rok – Barwałd Górny

Drużyna Młodzieżowa - 1987 I miejsce

Osiągnięcia OSP w zawodach sp.-poż. od roku 2003.

rok 2003 Jastrzębia

seniorzy – 1 miejsce

MDP-12-16 chłopcy -1 miejsce

MDP- 16-18 – 1 miejsce

rok 2004 Stronie

seniorzy – 1 miejsce

MDP-12-16 – 2 miejsce

rok 2005 Leńcze

seniorzy – 2 miejsce

MDP-12-16 – 2 miejsce

rok 2006 Jastrzębia

seniorzy – dyskwalifikacja

MDP-12-16 – 1 miejsce

rok 2007 Stronie

seniorzy – 1 miejsce

MDP-12-16 – 1 miejsce

W tym okresie nie odbyły się zawody powiatowe.

W marcu 2008 roku Walne Zebranie członków OSP Stanisław Dolny upoważniło Zarząd do podjęcia działań zmierzających do zakupu lekkiego samochodu pożarniczego, który miał zastąpić używany od ponad 20 lat samochód marki ŻUK.

Roczne poszukiwania odpowiedniego samochodu, zaowocowały zakupem lekkiego samochodu marki MERCEDES. Od kwietnia 2009 roku samochód ten został włączony do podziału bojowego pod oznaczeniem GLM8/8.

Powstanie LKS „Stanisławianka” Stanisław Dolny

Klub „Stanisławianka” utworzony został w sezonie piłkarskim 1974/75. Głównymi założycielami byli: Adam Pułka i Andrzej Studnicki.

Początkowo Zespół grał w najniższej klasie „CW” i stopniowo wzbijał się na wyżyny. Od początku działalności Klubu, opiekę nad nim sprawowali: Piotr Korzeniowski, Eugeniusz Bober, Andrzej Górecki, Aleksander Korzeniowski, Eugeniusz Grodecki i Paweł Grodecki. Przez dwa pierwsze sezony „Stanisławianka” grała na boisku w Zebrzydowicach, dzięki uprzejmości Klubu Sportowego „Olimpia”. Dzięki staraniom działaczy oraz mieszkańców Stanisławia zostało wybudowane boisko sportowe na wydzierżawionych: 30 arach od Pana Józefa Koczura; 14,4 arach od Pana Feliksa Skołyszewskiego oraz 14 arach od Pana Władysława Dorosza. Budowa boiska trwała dwa lata.

Klub „Stanisławianka” działa do dnia dzisiejszego. Przez te lata Zarząd klubu zmienił się, ale „Stanisławianka” nieustannie krzewiła sport wśród mieszkańców Stanisławia. Obecnie Prezesem jest Pan Marcin Jurek.

Powstanie KS „Sosnowianka” Stanisław Dolny

Rok założenia: 2001

Prezes: Babicz Julian

V-ce Prezesi: Konopka Stanisław , Konopka Henryk, Gawron Grzegorz

Sekretarz : Szczęsny Paweł

Kierownik drużyny : Szczęsny Paweł

Barwy: biało-zielone

Adres: Stanisław Dolny 399 , 34-130 Kalwaria Zebrzydowska

Stadion: pojemność - 314 / boisko - 94 m x 54 m

III. Inwentaryzacja zasobów

1. Infrastruktura techniczna

Stanisław Dolny przecinają dwie ważne arterie komunikacyjne: Kalwaria- Stanisław i Wadowice – Stanisław. Położenie wsi pozwala na dogodne połączenie ze stolicą powiatu - Wadowicami oraz stolicą Małopolski - Krakowem. Sołectwo Stanisław Dolny stanowi ulicówkę, ciągnącą się wzdłuż biegnących dróg łączących przysiółki. Aktualnie sieć wodociągowa obsługiwana jest przez Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Długość rozdzielczej sieci wodociągowej to ponad 9 km. Liczba przyłączy 156. Biorąc pod uwagę średnią wartość zużycia wody miejskiej przez mieszkańców Stanisławia Dolnego należy wnioskować, iż obok zaopatrzenia z sieci wodociągowej gospodarstwa korzystają z przydomowych źródeł zasilania w wodę tj. studni.

Teren wsi nie jest wyposażony w system kanalizacji zbiorczej. W zakresie gospodarki ściekowej funkcjonują rozwiązania indywidualne (osadniki lub oczyszczalnie przydomowe). Stanisław Dolny – sołectwo kępki obsługuje i zaopatruje w wodę Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Kalwarii Zebrzydowskiej, natomiast sołectwo – Dolany - **Spółka Wodna**.

1 września 1976 roku nastąpiło rozpoczęcie prac przy budowie ujęcia wody na podstawie projektu technicznego przygotowanego przez R.S.P. „ZORZA” Stanisław Dolny na potrzeby spółdzielni.

W 1980 roku zawiązano Społeczny Komitet Budowy Wodociągu dla celów zaopatrzenia w wodę wsi Stanisław Dolny, którego przewodniczącym został- Jurek Franciszek.

15 lipca 1980 roku Urzędowi Miasta i Gminy w Kalwarii Zebrzydowskiej udzielił Urząd Wojewódzki w Bielsku Białej pozwolenia wodno prawnego na pobór wody podziemnej dla potrzeb wodociągu lokalnego w Stanisławiu Dolnym.

28 czerwca 1991 roku Wojewódzki Zakład Usług Wodnych z siedzibą w Kętach przekazuje Urzędowi Gminy w Kalwarii Zebrzydowskiej ujęcie wody, stację wodociągową wraz z siecią wodociągową na terenie wsi Stanisław Dolny.

30 września 1994 roku następuje wstępne przekazanie wodociągu lokalnego w Stanisławiu Dolnym przez R.P.W i K w Wadowicach Urzędowi Miasta w Kalwarii Zebrzydowskiej.

21.10.1994 roku protokołem ostatecznym następuje przekazanie do eksploatacji wodociągu lokalnego w Stanisławiu Dolnym dla Spółki Wodnej – przewodniczący- Stanisław Żmija.

24.08.1995 roku sporządzony został akt notarialny pomiędzy Urzędem Gminy w Kalwarii Zebrzydowskiej, a Spółką Wodną w Stanisławiu Dolnym o ustanowieniu na rzecz Spółki na czas nieokreślony prawa użytkowania całej nieruchomości

W 2013 roku Spółka Wodna obejmuje działalnością:

Wieś Stanisław Dolny – 234 odbiorców,

Stanisław Górny – 24 odbiorców

Zebrzydowice – 7 odbiorców

Przytkowice – 2 odbiorców,

Razem – 267 odbiorców.

Miejscowość Stanisław Dolny jest zelektryfikowana i zgazyfikowana. Obsługę w zakresie elektryfikacji prowadzi TAURON Polska Energia, Punkt Obsługi Klientów w Wadowicach. Obsługę w zakresie gazyfikacji prowadzi Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA, Górnośląski Oddział Obrotu Gazem, Gazownia Zabrzeńska BOK w Wadowicach.

Obsługę pocztową mieszkańców Stanisławia Dolnego zapewnia Urząd Pocztowy w Kalwarii Zebrzydowskiej z siedzibą w Kalwarii Zebrzydowskiej.

Na obszarze sołectwa dostępna jest zarówno sieć telefoniczna Telekomunikacji Polskiej S.A., jak i sieci wszystkich działających w kraju operatorów połączeń komórkowych.

2. Zasoby kulturowe, przyrodnicze i szlaki turystyczne

Szlaki turystyczne

Piękno krajobrazu Gminy Kalwarii Zebrzydowskiej pielgrzymi i turyści mogą podziwiać w trakcie wycieczek krajoznawczych. Dla zmotoryzowanych turystów indywidualnych, jak również dla zbiorowych wycieczek autokarowych, wyznaczone zostały trasy samochodowe, podczas których istnieje możliwość zapoznania się z cennymi zabytkami architektury pogórza Wielickiego i Beskidu Śląskiego oraz podziwiania pięknych widoków i krajobrazów. Trasy po okolicy turyści przemierzają pieszo, rowerami, a także często samochodem. Stanisław Dolny, jako miejsce gdzie mieszkańcy trudnią się wyrobem obuwia, przyciąga również klientów ładnych solidnych markowych butów.

Zasoby przyrodnicze

- **Sieć rzeczna** – z grzbietów niezalesionych wzniesień poniżej Mrowiej Góry spływają bystre strumienie. Potoki głównie zasilane są opadami atmosferycznymi, oraz wodami gruntowymi. Najwyższy poziom tych strumieni występuje na przełomie zimy i wiosny, a najniższy jesienią.
- **Lasy i zagajniki** - większym kompleksem leśnym są tereny Państwowego Gospodarstwa Leśnego, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Andrychów, przeznaczone na tereny turystyczne i rekreacyjne. Na terenie Stanisławia Dolnego spotykamy duże skupiska drzew i zagajników (zwłaszcza wokół cieków wodnych). Między polami i przy gospodarstwach występuje różnorodny drzewostan – lipy, kasztany, buki, dęby, brzozy, olchy, osiki, jesiony, klony, topole, graby, modrzewie, sosny, świerki, jodły. Nad potokami rosną maliny, ostrężnice, jarzębina, jagody, poziomki a w lasach i zagajnikach grzyby. Na obszarach tych działa Koło Łowieckie „Jarząbek” mające swą siedzibę w pobliskiej Kalwarii Zebrzydowskiej. Dzięki działalności koła powstają liczne ambony i paśniki dla zwierząt.
- **Fauna i flora** - Na terenie wsi możemy spotkać wiewiórkę, sarnę, dziką, borsuka, lisa, łoś, jelenia, jastrzębia, wronę, srokę, sowę, bociana, kuropatkę czy bażanta. Z ptaków występujących na terenie sołectwa możemy wymienić wróble, szpaki, dzięcioły, słowiki, sikorki, gile, jaskółki, gołębie, sowy, sójki, gawrony, kawki oraz bociany. Wiosną pomiędzy drzewami możemy zaobserwować zakwitające zawilce, przebiśniegi, pierwiosnki czy też konwalie. Zebrać możemy: jarzębinę, jagody, poziomki, maliny, ostrężnice, a z lasów i zagajników grzyby.

Kapliczki przydrożne

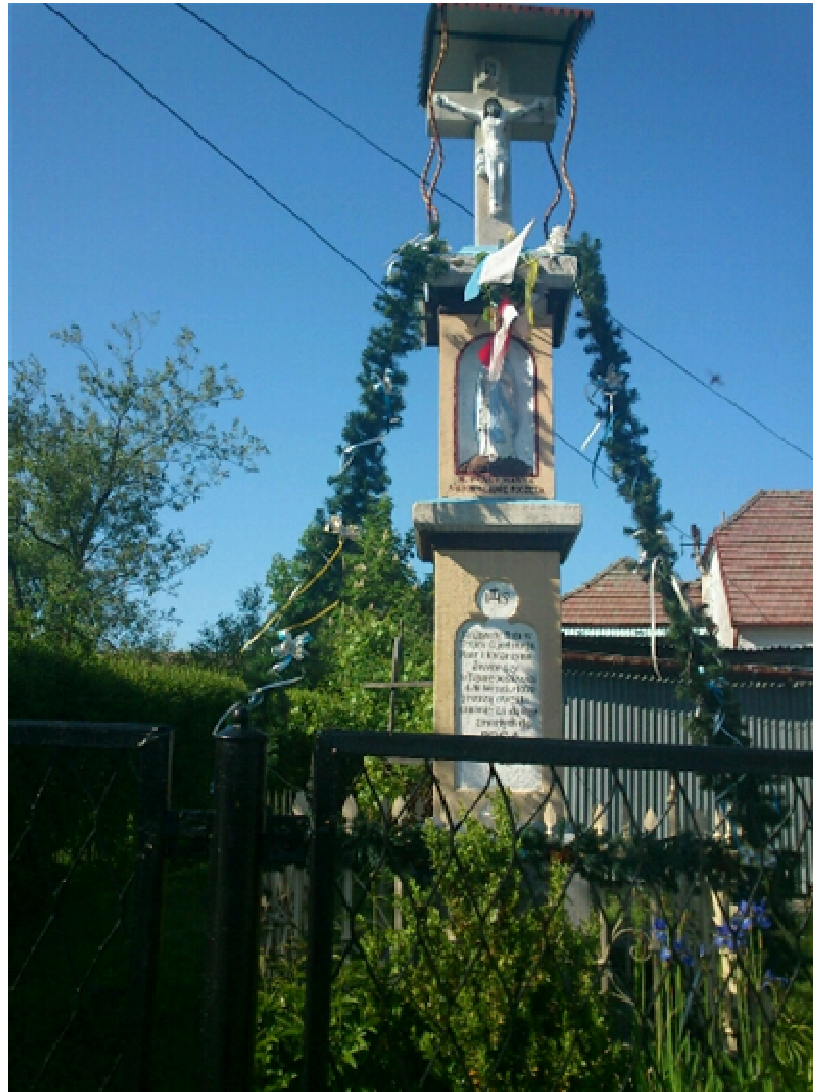
Na terenie miejscowości znajduje się ogromne bogactwo krzyży i kapliczek przydrożnych. Powstawały na przestrzeni dziejów i towarzyszyły w życiu miejscowej ludności. Stanowią one dziedzictwo Stanisławia Dolnego. Oto niektóre z nich.

- **Kapliczka św. Jana Nepomucena**

Kapliczka stoi od 1821 roku nad potokiem dzielącym Stanisław Dolny-Dolany i Stanisław Dolny-Kępki. Postawili ją prawdopodobnie p. Michał Rybski i jego żona. Kapliczka wsparta na wysokim cokole jest dwupoziomowa, nakryta kamiennym daszkiem. Wewnątrz wnęk znajdują się postacie Matki Bożej z Dzieciątkiem i św. Jana Nepomucena, który miał chronić przed wylaniem potoku na pobliskie pola. O Świętym istnieje pewna legenda opowiadana z pokolenia na pokolenie: Ksiądz Jan Nepomucen zginął w obronie tajemnicy spowiedzi. Miał on być bowiem spowiednikiem królowej Zofii Bawarskiej, żony Wacława IV. Zazdrosny mąż podejrzewał ją o zdradę, a do potwierdzenia domysłów potrzebował słów Nepomucena. Ten odmówił królowi, za co spotkała go kara- został aresztowany, torturowany i wrzucony z mostu do rzeki Wełtawy. Od tej pory kapliczki ze świętym stawiane są nad potokami i mają chronić mieszkańców przed powodzią.

- **Kapliczka z Jezusem Ukrzyżowanym**

Kapliczka przy domu państwa Płaczków. Wykonana z kamienia przedstawia ukrzyżowanego Jezusa. Wyrzeźbione są na niej również postacie świętych: Józefa, Katarzyny – patronki Europy i Piotra Apostoła. Zabytek został wybudowany w 1879 roku przez Państwa Jaworskich. Istnieją dwie wersje przyczyny powstania kapliczki.

Pierwsza z nich, jak wspomina Pani Płaczek miała powstać jako prośba o potomka państwa Jaworskich. Druga zamieszczona jest na samej kapliczce: „Na chwałę Boga w Trójcy Jedyne go Piotr i Katarzyna Jaworscy tę figurę postawili prosząc o westchnienie za dusze zmarłych do Boga”.

- **Kapliczka niedaleko domu Państwa Pacut**

Kapliczka znajduje się zaraz pod domem Państwa Pacut. Zrobiony z kamienia zabytek pochodzi z 1906 roku. Została postawiona przez pana Jędrzeja Pilch i jego żonę jako uwielbienie Boga i Matki Boskiej Różańcowej oraz wszystkich Świętych. Figura Marii Bożej z różańcem w lewej ręce, a małym Jezusem na drugiej, jest osłonięta przez mały daszek nad postaciami. Na kapliczce wyrzeźbione są także postacie św. Franciszka z Asyżu, św. Marii Magdaleny, św. Andrzeja Apostoła i św. Józefa z Jezusem w objęciach. Jeszcze całkiem niedawno mieszkańcy pobliskich domów śpiewali przy niej w majowe wieczory litanię loretańską. Kapliczka jest podniszczona, postacie na niej są pomalowane bardzo żywymi kolorami i sprawiają wrażenie bardzo starannie wyrzeźbionych.

- **Kapliczka niedaleko kościoła parafialnego**

Kapliczka niedaleko kościoła parafialnego została wzniesiona w 1903 roku przez pana Jana Rybskiego i jego żonę Annę na chwałę Bogu i modlitwę za zmarłych. Została wykonana z kamienia, a figura Matki Bożej z gipsu. Postacie na niej wyrzeźbione przedstawiają Annę, Tomasza, św. Jana.

Przy tej kapliczce dawniej również spotykali się mieszkańcy pobliskich domów, by odmówić litanie do Matki Bożej. Kapliczka jest również wykorzystywana jako ołtarzyk podczas procesji Bożego Ciała.

3. Infrastruktura społeczna i uwarunkowania aktywności społecznej

Ochotnicza Straż Pożarna

Ochotnicza Straż Pożarna w Stanisławiu Dolnym liczy 44 członków zwyczajnych (czynnych), 2 honorowych oraz 2 Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze liczące 10 chłopców i 10 dziewcząt.

Posiada w swoich zasobach budynek przeznaczony na remizę strażacką z garażem w którym przechowywany jest sprzęt gaśniczy, samochody pożarnicze marki: Magirus (GBA) oraz Mercedes (GLM). W budynku znajduje się sala balowa, kuchnia z zapleczem i wyposażeniem, toalety, oraz biblioteka. Sala wynajmowana jest mieszkańcom na wesela, zabawy, uroczystości rodzinne, zebrania wiejskie, zebrania Rady Sołectkiej, szkolenia i pokazy. Remiza OSP znajduje się w centrum wsi, posiada plac manewrowy, a całość posesji druhów zamyka solidne ogrodzenie.

Minione lata pokazały, że główne założenia istnienia straży pożarnej – walka z pożarami, stała się tylko częściowym jej zajęciem, większość akcji związanych jest z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych i niesienia pomocy potrzebującym.

OSP Stanisław Dolny na dzień dzisiejszy, stawia przede wszystkim na:

- szkolenie druhów w celu ich maksymalnego przygotowania do akcji gaśniczych i ratunkowych;
- zapobiegania pożarom poprzez edukację społeczeństwa oraz współpracę w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami;
- udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych, zagrożeniach ekologicznych oraz usuwaniu skutków klęsk żywiołowych;

- zakup sprzętu oraz szkolenie druhow w zakresie ratownictwa drogowego;
- informowanie ludności o istniejących zagrożeniach oraz sposobach ochrony przed nimi;
- dbanie o rozwój jednostki, przekonanie młodzieży do idei niesienia pomocy potrzebującym;
- prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej;
- dbanie o dorobek naszych poprzedników aby nie zaprzepaścić 60-letniej historii jednostki.

Opieka zdrowotna

Podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom Stanisławia Dolnego zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kalwarii Zebrzydowskiej, a specjalistyczną i szpitalną Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wadowicach tj. Powiatowa Przychodnia Specjalistyczna oraz Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II.

Biblioteka publiczna

W Stanisławiu Dolnym w Domu Strażaka, znajduje się Filia Biblioteki Publicznej im. Stanisława Wyspiańskiego w Kalwarii Zebrzydowskiej. Filia czynna jest dwa razy w tygodniu (poniedziałki i środy) w godzinach: 9³⁰-14³⁰. Księgozbiór biblioteki na dzień 31.12.2012r. – 5877 woluminów. Na dzień 31.12.2012r. w bibliotece zarejestrowanych było 143 czytelników, w roku 2012 łączna liczba wypożyczeń wyniosła 2279 woluminów, a łączna liczba odwiedzin 928 czytelników.

Oprócz działalności statutowej czyli gromadzenia, opracowania i wypożyczania zbiorów bibliotecznych, biblioteka prowadzi szeroką działalność kulturalną organizując: lekcje biblioteczne, konkursy plastyczne, literackie i recytatorskie, głośne czytanie, zajęcia podczas wakacji.

Wychodząc naprzeciw potrzebom czytelników, w miarę zapotrzebowania na niektóre tytuły dostarczamy do filii bibliotecznej książki z biblioteki głównej w Kalwarii Zebrzydowskiej oraz z pozostałych filii bibliotecznych. Filię prowadzi Pani Jolanta Paluchowska- Pępek.

Przy organizowaniu imprez czytelniczych współpracuje z nauczycielami z Zespołu Szkół nr 8 im. Jana Pawła II w Stanisławiu Dolnym.

Aktywność społeczna mieszkańców (kultura, sport i rekreacja itp.)

Radni, Rady Sołeckie wraz z sołtysami, druhowie strażacy oraz nauczyciele są głównymi liderami działającymi na rzecz rozwoju lokalnego, wzmocnienia więzi sąsiedzkich i aktywizacji potencjału społecznego. Podobną funkcję - aktywizacji dzieci, młodzieży i rodziców - pełni także Zespół Szkół Nr 8 oraz Zespół Szkolno - Przedszkolny.

Aktywność sportową wśród mieszkańców, zwłaszcza wśród młodzieży szerzona jest poprzez działający na terenie sołectwa Ludowy Klub Sportowy „Sosnowianka” Stanisław Dolny i LKS „Stanisławianka”.

Gospodarka

Wieś Stanisław Dolny wchodzi w skład tak zwanego „kalwaryjskiego zagłębia szewskiego” lub „obuwniczego”, do którego wchodzi również okoliczne wsie: Zebrzydowice, Brody oraz Przytkowice. Prawie w każdym domu znajduje się albo warsztat szewski, albo warsztat stolarski, albo hurtownia, albo sklep. Produkuje się i sprzedaje niemal wszystko, co związane jest z obuwnictwem i stolarstwem. Szewstwo w tych okolicach, obok stolarstwa „kalwaryjskiego”, ma co prawda bardzo dawne tradycje, ale znacznie rozwinęło się dopiero po 1989 r., kiedy otworzyły się bardzo chłonne na ten towar rynki państw, powstałych po upadku Związku Radzieckiego, a w szczególności: Ukraina, Białoruś i Rosja. Na to zbiegł się także upadek pobliskiego „szewskiego giganta” – Południowych Zakładów Przemysłu Skórzanego „Chełmek”. Doskonali fachowcy z „Chełmka” założyli własne warsztaty i fabryczki w rejonie Kalwarii Zebrzydowskiej. Znacznie wzrosła zamożność mieszkańców okolicznych wsi. Świadczy o tym między innymi dużo bogato wyglądających domów i willi. Znane i cenione wśród klientów i kontrahentów przedsiębiorstwa produkcyjne rodem ze Stanisławia to Conhpol oraz Badura.

4. Cele i priorytety Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska w kontekście Planu Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny.

W Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska określono cele strategiczne i priorytety rozwoju w skali całej Gminy. Na podstawie diagnozy stanu istniejącego,

biorąc pod uwagę rozwój Gminy Kalwaria Zebrzydowska Cel Główny Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska określono jako:

Dalsze podnoszenie atrakcyjności Gminy Kalwaria Zebrzydowska jako miejsca pielgrzymowania.

Działania konieczne dla zrealizowania Celu Głównego ujęto w czterech grupach tematycznych, określonych jako Domeny Strategiczne, które wzajemnie się uzupełniają.

- poprawa stanu środowiska naturalnego,
- rozbudowa infrastruktury drogowej,
- aktywizacja rozwoju gospodarczego i turystycznego gminy,
- poprawa infrastruktury społecznej.

Plan działań służących realizacji przyjętej strategii obejmuje najważniejsze zadania – w tym inwestycyjne, polityki oraz programy składające się na Plan Rozwoju Gminy, których podjęcie i realizację uznaje się za niezbędne dla osiągnięcia założonych celów strategii rozwoju Gminy i które znajdą swoje odzwierciedlenie w kolejnych latach w szczegółowych planach działania oraz budżecie gminy.

W zgodzie z zasadą strategicznego planowania i zarządzania w każdej dziedzinie objętej strategią wyznaczone są specyficzne cele cząstkowe (szczegółowe), a także mierniki ich realizacji, niemniej wszystkie one powinny spójnie składać się na osiągnięcie postępów w realizacji czterech celów głównych – strategicznych – rozwoju Gminy.

Poprawa stanu środowiska naturalnego

Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej.

Uporządkowanie gospodarki odpadami.

Edukacja w zakresie ochrony środowiska.

Dbłość o walory krajobrazowe.

Rozbudowa infrastruktury drogowej.

Poprawa i rozbudowa sieci drogowej (w tym poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę chodników).

Aktywizacja rozwoju gospodarczego i turystycznego gminy.

Stworzenie możliwości do inwestowania w gminie.

Wypromowanie gminy w zakresie rozwoju rzemiosła i turystyki.

Integracja branżowa środowiska rzemieślniczego i rolniczego.

Organizacja gospodarstw agroturystycznych.

Poprawa infrastruktury społecznej.

Poprawa istniejącej bazy sportowo - edukacyjno - kulturalnej.

Rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Poprawa infrastruktury służby zdrowia.

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny uwzględnia zawarte w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska celowe założenie na lata 2007-2013 - określenie warunków i możliwości dla realizacji nadrzędnego celu publicznego Gminy, czyli utworzenia ogólnodostępnych terenów przestrzeni publicznych realizujących przede wszystkim funkcje komunikacyjne, skoordynowane z położeniem strategicznych terenów funkcji mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych oraz obsługowych infrastruktury, jak również związanych z rozwojem rekreacji, sportu i turystyki, a także realizację zrównoważonego rozwoju przestrzennego opartego na zmianie jakościowej a nie tylko ilościowej terenów zurbanizowanych oraz zabudowanych, z jednoczesnym uwzględnieniem specyfiki i odrębności miasta oraz poszczególnych sołectw.

5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT

wykonana na potrzeby Planu Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny

<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<ul style="list-style-type: none"> – położenie geograficzne i administracyjne miejscowości – blisko aglomeracji krakowskiej i śląskiej, – przez sołectwa przebiegają drogi powiatowe, – dobra infrastruktura komunikacyjna, – dobrze rozwinięta sieć drogowa, – zorganizowana gospodarka odpadami stałymi, – bliskość Krakowa, Wadowic i Kalwarii Zebrzydowskiej – miejsc przyciągających rzesze pielgrzymów, – mała odległość wsi od władz gminnych i powiatowych, – całkowite zaspokojenie potrzeb zaopatrzenia w wodę, – dobrze rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna, – dobra współpraca z władzami gminnymi, – coraz większe zainteresowanie mieszkańców takiej aglomeracji jak Kraków i nie tylko chęcią zamieszkania w tej miejscowości, – aktywne działania miejscowej jednostki OSP, – aktywne działania miejscowych klubów sportowych,	<ul style="list-style-type: none"> – nieuregulowana gospodarka ściekowa, – zły stan nawierzchni dróg i braki chodników dla pieszych (nadmierne wykorzystanie dróg przez transport ciężki), – wąskie drogi, – brak selektywnej zbiórki odpadów, – brak dostępu do sieci komputerowej i internetowej, – brak małej przedsiębiorczości stwarzającej miejsca pracy, – brak środków finansowych na poprawę estetyki wsi, – brak możliwości spędzania wolnego czasu przez miejscową młodzież i dzieci, – brak infrastruktury turystycznej zapewniającej rozwój sportu i rekreacji – brak wyznaczonych miejsc do organizowania szerszych imprez sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych i rozrywkowych, – brak otwartych imprez kulturalnych i turystycznych promujących sołectwo w skali regionu i kraju, – słaba komunikacja PKP i PKS w dni wolne od pracy, – niezagospodarowane walory turystyczne sołectwa (brak punktów widokowych wraz z zapleczem, brak ścieżek

<ul style="list-style-type: none"> – ciekawa rzeźba terenu typowa dla obszarów podgórskich, – tereny pod budownictwo mieszkaniowe i działalność gospodarczą, – tradycje pracy na rzecz społeczeństwa, – tereny niezagospodarowane, – bliskość ośrodków szkolnictwa wyższego, – rozbudowana sieć gazowa, – dostępność do placówek oświatowych, – funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej, – bliskość oferty kulturalnej Kalwarii Zebrzydowskiej i Wadowic, – aktywność, przedsiębiorczość mieszkańców, – bliskość granicy państwa, – wzrastająca liczba coraz lepiej wykształconych ludzi młodych, – dobry dostęp do Szpitala Powiatowego. 	<ul style="list-style-type: none"> rowerowych, brak bazy noclegowo-gastronomicznej dla turystów), – słabe poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, – wandalizm, – mentalność społeczna.
---	---

<i>SZANSE</i>	<i>ZAGROŻENIA</i>
<ul style="list-style-type: none"> – wspieranie przez samorząd inicjatyw lokalnych, – pomoc finansowa od władz gminnych w Kalwarii Zebrzydowskiej, – możliwość pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych i europejskich – na ochronę środowiska i dziedzictwa kulturalnego, – rozwój ruchu pielgrzymkowego i turystycznego, – rozwój agroturystyki, ekoturystyki 	<ul style="list-style-type: none"> – utrzymujące się wysokie bezrobocie, – brak instrumentów redukcji bezrobocia i wspierania przedsiębiorczości, – pogarszający się stan techniczny dróg, – słaba sytuacja ekonomiczna rolników i mieszkańców, – brak preferencyjnych kredytów na rozbudowę bazy turystycznej i rozwój agroturystyki oraz bariera drogich kredytów,

<p>i bazy noclegowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost zapotrzebowania na zdrową żywność, - poprawa stanu technicznego oraz infrastruktury drogowej , regulacja prawna dróg, - dbałość o środowisko, ekologię i estetykę, - programy i fundusze na rozwój małych przedsiębiorstw, - rozwój aktywności społecznej i przedsiębiorczej mieszkańców, - kapitał ludzki – wzrost poziomu kształcenia wyższego, - bliskość ośrodków oferujących wyższe wykształcenie, - ujednoczenie przepisów prawnych, - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, - dużo terenów pod mieszkalnictwo i usługi, - przynależność Polski do Unii Europejskiej, - uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej, - utworzenie Lokalnej Grupy Działania jako organizacji pomocy do realizacji strategii rozwoju obszarów wiejskich, - napływ nowych technologii i kapitału z krajów UE, - obniżenie barier kredytowych, - wzrost konkurencyjności i likwidacja monopolizacji w wielu dziedzinach. 	<ul style="list-style-type: none"> - patologie społeczne, - zanikanie tradycji regionalnych, - ogólna niechęć młodzieży do uczestnictwa w czynnym życiu społecznym i kulturalnym wsi, - niestabilna sytuacja gospodarcza Polski, - wysokie zadłużenie sfery finansów publicznych w państwie, - uciążliwa polityka fiskalna państwa, - niestabilny i niespójny system prawny, - zła polityka wobec służby zdrowia (pacjentów), edukacji (częste zmiany), - brak opłacalności w rolnictwie (małe gospodarstwa), - wielkość gospodarstw nieadekwatnych do ilości osób utrzymujących się wyłącznie z pracy w rolnictwie, - migracja części aktywnych mieszkańców za granicę, - wynikające z odległości i ukształtowania terenu trudności w uregulowaniu gospodarki wodno-ściekowej.
--	---

IV. Plany działań i zadań wspólnoty lokalnej sołectwa Stanisław Dolny

1. Aktywizacja środowiska społecznego i kreowanie centrum wsi

Wzrost aktywności społecznej chcemy osiągnąć poprzez tworzenie i animowanie działalności lokalnych mieszkańców i działających na terenie sołectw: Stanisław Dolny i Stanisław Dolny-Dolany organizacji, lepsze wykorzystanie istniejących i tworzenie nowych obiektów służących zacieśnianiu więzi sąsiedzkich i realizacji zainteresowań mieszkańców. Chcemy wspierać także indywidualną aktywność gospodarczą mieszkańców popierając tworzenie nowych firm i mikro przedsiębiorstw powiązanych z tworzeniem nowych miejsc pracy, szczególnie w zakresie usług dla ludności oraz przekształcania słabo wydolnej struktury rolnej w strukturę atrakcyjną ekologicznie oraz agroturystykę.

Temu celowi mogą służyć m.in.:

- poprawa wyposażenia obiektu (remiza OSP) służącego organizacji spotkań, imprez rodzinnych, sąsiedzkich, festynów itp. z oznaczeniem bezpiecznych ciągów komunikacyjnych prowadzących do obiektu oraz zagospodarowaniem otoczenia;
- podtrzymywanie i kultywowanie dawnych obyczajów religijnych i odpustowych;
- wspieranie działalności stowarzyszeń reaktywujących i podtrzymujących tradycje lokalne oraz promujących produkty charakterystyczne dla wspólnoty lokalnej;
- przeznaczanie i tworzenie innych terenów i obiektów dla spotkań społeczności lokalnej wraz z bezpiecznymi ciągami komunikacji do nich prowadzącymi np. zagospodarowanie obiektów LKS „Stanisławianki” ;
- organizacja imprez turystyczno-pielgrzymkowych, m.in. wycieczek do Krakowa, Wadowic, Częstochowy;
- wspieranie przekształceń gospodarstw rolnych w gospodarstwa agroturystyczne oraz przekwalifikowania zawodowego osób żyjących z produkcji rolnej na rzecz lokalnie potrzebnego rzemiosła i usług dla ludności.

2. Dbłość o rekreację i poprawę stanu zdrowia mieszkańców oraz gości

Wzrost aktywności społecznej w tym zakresie chcemy osiągnąć poprzez rozwijanie działalności lokalnych organizacji i klubów sportowych, lepsze wykorzystanie istniejących i tworzenie nowych obiektów służących zdrowemu trybowi życia mieszkańców, a także poszerzających dostępność oferty sportowo-rekreacyjnej i podnoszących atrakcyjność miejscowości dla osób poszukujących tu wypoczynku.

Temu celowi mogą służyć m.in.:

- Współpraca z LKS „Stanisławianka” oraz „Sosnowianka” Stanisław Dolny przy wykorzystaniu boisk sportowych do rozgrywania turniejów piłkarskich dla dzieci i innych zawodów sportowych, organizowania festynów, pikników i innych imprez integrujących społeczność miejscowości Stanisław Dolny;
- wzbogacenie oferty obiektów sportowych i rekreacyjnych o ścieżki rowerowe itp. nie tylko ułatwiające zdrowy tryb życia ale pozwalające także na lepsze poznanie atrakcyjnych walorów środowiska i dziedzictwa kulturowego;
- wytyczenie i oznaczenie ścieżki rowerowej;
- budowa placu zabaw dla dzieci;
- budowa placów OUTDOOR FITNESS.

3. Poprawa dostępności komunikacyjnej i jakości życia.

Przez poprawę dostępności komunikacyjnej rozumiemy nie tylko zabieganie o lepszy stan dróg lokalnych i działania na rzecz jego bezpieczeństwa, ale także dostępność do Internetu, w tym z wykorzystaniem Internetu szerokopasmowego.

Zamierzenia te można osiągnąć m.in. poprzez:

- wydzielanie stref bezpiecznego ruchu lokalnego poprzez wyodrębnienie tras dla ruchu pieszego czy rowerowego a także dbłość o dobrą widoczność i właściwe oświetlenie miejsc publicznych i ciągów komunikacyjnych;
- poprawę i właściwe utrzymanie dróg lokalnych ułatwiających komunikację wewnątrz sołectw pozwalającą na bezpieczne dotarcie do każdego gospodarstwa

oraz tworzenie szlaków spacerowo-rekreacyjnych służących także poznawaniu walorów środowiska i miejsc atrakcyjnych turystycznie;

- poprawę stanu dróg stanowiących główne osie ruchu społeczności lokalnej;
- doposażenie OSP.

4. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego

Dla podniesienia atrakcyjności turystycznej Stanisławia Dolnego pragniemy podkreślić bliskość i jego walory widokowe na Sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej. Także dla ułatwienia niektórych form życia religijnego naszych mieszkańców chcemy wykorzystać element dziedzictwa kulturowego jakimi są kościoły i kaplice, wchodzące w skład „drózek kalwaryjskich”, wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO jako zabytkowy zespół architektoniczno-krajobrazowy i pielgrzymkowy – będący unikalną wartością kulturową, przyrodniczą i kultową. Bazylika, Klasztor OO. Bernardynów i Dróżki, został jako jedyna na świecie kalwaria, a jest ich w Europie ponad tysiąc, wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa 1 XII 1999 r. na posiedzeniu Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO w Marrakeszu (Maroko) pod nazwą: „Krajobrazowy Zespół Manierystycznego Parku w Kalwarii Zebrzydowskiej”. Certyfikat wpisu na prestiżową listę Sanktuarium otrzymało 9.V.2000 r. podczas specjalnej uroczystości z rąk przedstawiciela UNESCO. Poprzez połączenie go z siecią ścieżek spacerowo-rowerowych z kapliczkami na obszarze sołectw Stanisławia Dolnego powstanie atrakcyjna trasa turystyczna poszerzająca ofertę rekreacji i dbałości o zdrowy tryb życia dla mieszkańców jak i gości. Pragniemy także uwypuklić i popularyzować historyczny charakter naszej miejscowości i Ziemi Kalwaryjskiej.

Realizacji tych zamierzeń mogą służyć m.in.:

- utworzenie szlaku turystyczno-historycznego przez Stanisław Dolny z możliwością prowadzenia tzw. „lekcji żywej historii”.

V. Opis planowanych zadań w okresie 8 lat od dnia przyjęcia planu.

Zaproponowany wykaz zadań i działań do realizacji w latach 2013-2020 jest wykazem otwartym, który w planowanym okresie może być modyfikowany i uzupełniany w zależności od potrzeb i dostępnych środków. Planowane działania mogą być sfinansowane ze środków finansowych Programów Operacyjnych i Rozwojowych Unii Europejskiej, instytucji, urzędów wojewódzkich i powiatowych oraz budżetu gminy Kalwaria Zebrzydowska.

Wnioskodawcami w ramach środków UE mogą być m.in. Gmina Kalwaria Zebrzydowska, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna.

<i>Lp.</i>	<i>NAZWA ZADANIA</i>	<i>CEL PRZEZNACZENIE</i>	<i>SZACUNKOWY KOSZT</i>	<i>HARMONOGRAM REALIZACJI</i>
1.	Remont drogi powiatowej nr 1782 K Kalwaria Zebrzydowska - Brzeźnica .	Poprawa jakości życia.	Środki własne gminy, środki z UE. 2.000.000,00 zł	2013-2020
		Wszyscy użytkownicy dróg, w tym dzieci uczęszczające do szkoły, kościoła, sklepów, biblioteki.		
2.	Remont drogi powiatowej nr 1784 K Wadowice - Przytkowice	Poprawa jakości życia.	Środki własne gminy, środki z UE. 2.000.000,00 zł	2013-2020
		Wszyscy użytkownicy dróg, w tym dzieci uczęszczające do szkoły, kościoła, sklepów, biblioteki.		

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL PRZEZNACZENIE	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
3.	Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1784 K w Stanisławiu Dolnym	Poprawa jakości życia mieszkańców.	PROW, z działania „Odnowa i rozwój wsi” oraz środki własne gminy 198.000,00 zł	2013-2015
		Jest to główny trakt komunikacyjny dla pieszych przebiegający przez wieś. Kontynuacja budowy chodników poprawi bezpieczeństwo użytkowników dróg, poprawi estetykę wsi.		
4.	Remont istniejącego chodnika drodze powiatowej nr 1784 K w Stanisławiu Dolnym	Poprawa jakości życia mieszkańców.	Środki własne gminy, środki zewnętrzne 2.000.000,00 zł	2013 - 2020
		Jest to główny trakt komunikacyjny dla pieszych przebiegający przez wieś. Kontynuacja budowy chodników poprawi bezpieczeństwo użytkowników dróg, poprawi estetykę wsi.		
5.	Dokończenie budowy chodnika przy drodze powiatowej w Stanisławiu Dolnym nr 1783 K	Poprawa jakości życia mieszkańców.	Środki własne, środki z UE - PROW 2.500.000,00 zł	2013-2015
		Droga stanowi jeden z głównych węzłów komunikacyjnych prowadzących przez miejscowość. Budowa chodnika poprawi bezpieczeństwo użytkowników drogi, poprawi estetykę wsi.		

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL PRZEZNACZENIE	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
6.	Remont dróg gminnych poprzez położenie nowych nakładek oraz ich poszerzenie (droga na Drabóz)	Poprawa jakości życia mieszkańców.	Środki własne gminy 1.500.000,00 zł	2013-2016
		Drogi te są bardzo zniszczone. Ich remont poprawi estetykę wsi, umożliwi mieszkańcom dojazd do Domu Wczasowego „Oaza Życzliwości” oraz innych obiektów takich jak: boisko sportowe, teren rekreacyjny.		
7.	Wykonanie projektów oraz budowa chodników przy drogach gminnych na terenie miejscowości.	Poprawa jakości życia użytkowników dróg.	środki własne gminy. 1.000.000,00 zł	2013-2020
		Drogi te stanowią główne węzły komunikacyjne przebiegające przez wieś. Kontynuacja budowy chodników poprawi bezpieczeństwo użytkowników dróg, poprawi estetykę wsi.		
8.	Remont dróg gminnych poprzez położenie nowych nakładek oraz ich poszerzenie (droga Czerna obok p. Szydłowskich oraz droga na Zagórze).	Poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg.	środki własne gminy. 200.000,00 zł	2013-2016
		Drogi te są bardzo zniszczone. Ich remont poprawi estetykę wsi, umożliwi mieszkańcom dojazd do swoich posesji.		

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL PRZEZNACZENIE	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
9.	Remont dróg gminnych poprzez położenie nowych nakładek oraz ich poszerzenie- Państwo Miś, Państwo Frączek oraz dalsza część drogi gminnej od Państwa Danek, P. Pocztopskich w stronę P. Cholewy i w stronę stawów.	Poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg.	Dofinansowanie zewnętrzne +środki własne gminy. 150.000,00 zł	2013-2020
		Drogi te są bardzo zniszczone. Ich remont poprawi estetykę wsi, umożliwi mieszkańcom dojazd do swoich posesji.		
10.	Wytyczenie szlaku i budowa ścieżki rowerowej.	Wzrost atrakcyjności wsi.	Środki zewnętrzne, środki własne gminy. 300.000,00 zł	2013-2020
		Podniesienie atrakcyjności miejscowości poprzez właściwe zagospodarowanie terenu, poszerzenie oferty turystycznej, rozwój kondycji fizycznej.		
11.	Termomodernizacja remizy OSP.	Poprawa estetyki i ochrona środowiska naturalnego.	Środki własne, środki zewnętrzne WFOŚ 500.000,00 zł	2013-2015
		Modernizacja budynku remizy pozwoli oszczędzać energię oraz poprawi wygląd budynku.		
12.	Zakup działki i budowa hali sportowej przy Zespole Szkół nr 8 w Stanisławiu Dolnym.	Poprawa jakości życia.	Środki własne gminy, środki zewnętrzne. 3 800.000,00 zł	2013-2017
		Rozwój kultury fizycznej.		

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL PRZEZNACZENIE	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
13.	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół nr 8 w Stanisławiu Dolnym.	Poprawa estetyki i ochrona środowiska naturalnego.	Środki własne, środki zewnętrzne WFOŚ. 1.300.000,00 zł	2013
		Modernizacja budynku szkoły pozwoli oszczędzać energię oraz poprawi wygląd budynku.		
14.	Modernizacja ogrodzenia oraz budowa placu OUTDOOR FITNESS przy Zespole Szkół nr 8 w Stanisławiu Dolnym.	Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa.	Środki własne, środki zewnętrzne. 100.000,00 zł	2013-2015
		Modernizacja ogrodzenia poprawi walory estetyczne i użytkowe, poprawi bezpieczeństwo obiektu, Plac OUTDOOR FITNESS przyczyni się do rozwoju kultury fizycznej.		
15.	Budowa ogrodzonego boiska dla Zespołu Szkół nr 8 w Stanisławiu Dolnym.	Poprawa bazy szkolnej i edukacji.	Środki własne, środki zewnętrzne. 300.000,00 zł	2013-2017
		Boisko zostanie wykorzystane do celów szkoły – na prowadzenie zajęć wychowania fizycznego, w celu organizowania różnych rozgrywek międzyszkolnych oraz organizowania innych imprez.		

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL PRZEZNACZENIE	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
16.	Adaptacja części budynku LKS „Stanisławianka” na świetlicę wiejską.	<p>Poprawa jakości życia i integracja mieszkańców.</p> <p>Pozwoli to na integrację mieszkańców, podnoszenie kwalifikacji (organizacja szkoleń), wiedzy i umiejętności (organizacja warsztatów). Będzie to miejsce gdzie spotykać się będą mieszkańcy.</p>	Środki własne, środki zewnętrzne. 500.000,00 zł	2014-2017
17.	Remont i modernizacja Pawilonu Sportowego „Stanisławianki” pod kątem nowoczesnej bazy sportowej.	<p>Poprawa jakości życia poprzez unowocześnioną bazę sportową</p> <p>Przystosowanie budynku na bazę dla sportowców, urządzenie siłowni, sauny, gabinetów lekarskich, pokoi gościnnych na zgrupowania oraz budowa boisk treningowych pozwoli utrzymać rozwój gier zespołowych na odpowiednim poziomie, przyczyni się do organizowanie rozgrywek, turniejów i licznych zawodów. Poprawi także estetykę zaniedbanego budynku.</p>	Środki własne, środki zewnętrzne. 500.000,00 zł	2014-2017
18.	Modernizacja Wodociągu lokalnego w Stanisławiu Dolnym	<p>Poprawa infrastruktury zaopatrzenia wsi w wodę</p> <p>Modernizacja pozwoli na uzyskanie możliwości dodatkowych przyłączy oraz zapobiegnie ubytkom wody .</p>	Środki własne, środki zewnętrzne. 400.000,00 zł	2014-2017

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL PRZEZNACZENIE	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
19.	Kontynuacja budowy oświetlenia ulicznego na terenie miejscowości Stanisław Dolny.	Poprawa jakości życia mieszkańców	Środki własne, środki zewnętrzne. 600.000,00 zł	2014-2018
		Ze względu zabudowę miejscowości, koniecznością staje się sukcesywna rozbudowa oświetlenia ulicznego.		
20.	Przystosowanie i przebudowa budynku w sołectwie Dolany na miejsce spotkań mieszkańców oraz siedzibę Koła Gospodyń Wiejskich.	Integracja społeczeństwa.	Środki zewnętrzne, środki własne gminy. 200.000,00 zł	2013-2020
		Koło Gospodyń Wiejskich w Stanisławiu Dolnym nie posiada miejsca w którym mogłoby się spotykać. Adaptacja budynku pozwoli na utworzenie Izby Regionalnej i umożliwi rozszerzenie działalności kobiet.		
21.	Remonty i modernizacja ścieżek chodnikowych na terenie miejscowości.	Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców.	Środki własne gminy. 100.000,00 zł	2013-2020
		Modernizacja ścieżek pozwoli na bezpieczne przemieszczanie się mieszkańców Poprawi to bezpieczeństwo oraz estetykę.		
22.	Odnawialne źródła energii (kolektory słoneczne, przydomowe turbiny wiatrowe).	Ochrona środowiska naturalnego.	Montaż finansowy (wkład własny + Fundusze Ochrony Środowiska, środki z UE).	2013 - 2020
		Zmniejszenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery. Zmniejszenie efektu cieplarnianego.		

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL PRZEZNACZENIE	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
23.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków, także przy budynkach użyteczności publicznej.	Ochrona środowiska naturalnego.	Montaż finansowy (wkład własny + Fundusze Ochrony Środowiska, środki z UE).	2013 - 2020
		Rozwiązanie problemu wywozu ścieków oraz wypływu fekalii do cieków wodnych i gruntów. Uzyskanie efektu ekologicznego.		
24.	Wymiana pieców węglowych C.O. na piece ekologiczne.	Ochrona środowiska naturalnego.	Montaż finansowy (wkład własny + Fundusze Ochrony Środowiska, środki z UE).	2013 - 2020
		Zmniejszenie emisji CO ₂ do atmosfery, zmniejszenie efektu cieplarnianego. Dla mieszkańców, którzy korzystają z pieców tradycyjnych.		
25.	Budowa placu zabaw.	Wzrost atrakcyjności wsi.	Środki zewnętrzne, środki własne gminy. 240.000,00 zł	2013
		Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu przez dzieci. Integracja społeczeństwa.		
26.	Budowa placu OUTDOOR FITNESS (przy boisku sportowym „Stanisławianka”).	Rozwój kultury fizycznej i rekreacji, poprawa jakości życia mieszkańców.	Środki z PROW z działania „Odnowa i rozwój wsi” oraz, środki własne gminy. 78.000,00 zł	2013-2015
		Podniesienie atrakcyjności miejscowości poprzez właściwe zagospodarowanie terenu, poszerzenie oferty turystycznej, rozwój kondycji fizycznej.		

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL PRZEZNACZENIE	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
27.	Doposażenie OSP Stanisław Dolny	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.	Środki zewnętrzne, środki własne gminy i OSP.	2013-2020
		Doposażenie OSP Stanisław Dolny w niezbędny sprzęt, wymiana starego i zużytego sprzętu, zakup umundurowania w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.		
28.	Remont ogrodzenia przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym.	Poprawa bazy szkolnej i edukacji.	Środki zewnętrzne, środki własne gminy 100.000,00 zł	2014-2018
		Modernizacja ogrodzenia poprawi walory estetyczne i użytkowe, poprawi bezpieczeństwo obiektu.		
29.	Remont dachu i ocieplenie stropodachu w Zespole Szkolno – Przedszkolnym.	Poprawa estetyki i ochrona środowiska naturalnego.	Środki zewnętrzne, środki własne gminy 250.000,00 zł	2013-2015
		Modernizacja budynku szkoły pozwoli oszczędzać energię oraz poprawi wygląd budynku.		
30.	Remont budynku Zespołu Szkolno – Przedszkolnego (m.in. malowanie, wymiana lastrika na ciągach komunikacyjnych, kotłownia, c.o., kanalizacja)	Poprawa bazy szkolnej.	Środki zewnętrzne, środki własne gminy 700.000,00 zł	2013-2020
		Modernizacja budynku szkoły poprawi walory estetyczne, bezpieczeństwo oraz oszczędność energii.		

<i>Lp.</i>	<i>NAZWA ZADANIA</i>	<i>CEL PRZEZNACZENIE</i>	<i>SZACUNKOWY KOSZT</i>	<i>HARMONOGRAM REALIZACJI</i>
31.	Gospodarka odpadami (zminimalizowanie powstających śmieci poprzez stosowanie segregacji odpadów).	Ochrona środowiska naturalnego. Zmniejszenie kosztów wywozu odpadów, wyrobienie nawyku segregacji odpadów, odzysk surowców wtórnych.	Montaż finansowy (wkład własny + Fundusze Ochrony Środowiska, środki z UE).	2013 - 2020

Oprócz w/w zadań mieszkańcy widzą również potrzebę kontynuacji i realizacji takich zadań jak:

1. Budowanie partnerstwa w gminie oraz z ościennymi gminami.
2. Promocja miejscowości Stanisław Dolny.
3. Lobbowanie lokalnych firm i rolników.

VI. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców

1. Chodnik przy drodze powiatowej nr 1784 K w Stanisławiu Dolnym

Droga nr 1784 K znajduje się w Stanisławiu Dolnym. Jest drogą bardzo ruchliwą, przy której znajduje się wiele domów. Droga ta jest jednym z głównych węzłów komunikacyjnych i stanowi bezpośredni dojazd i połączenie z miejscowością, a zatem i do Zespołu Szkół nr 8 w Stanisławiu Dolnym, remizy OSP, boiska sportowego LKS „Sosnowianka”, sklepów, zakładów pracy oraz domów. Chodnik znajduje się przy drodze, którą przemierzają się nie tylko mieszkańcy Stanisławia Dolnego, ale także Ci, którzy udają się w stronę Brzeźnicy. Jest drogą, którą przemierzają samochody duże, dostawcze i sprzęt ciężki. Podczas odpustów odbywających się w Kalwarii

Zebrzydowskiej następuje również wzmożony ruch, gdyż porusza się nią bardzo wielu turystów i pielgrzymów. Budowa chodnika poprawi jakość życia mieszkańcom. Wzrośnie bezpieczeństwo użytkowników drogi tj. mieszkańców, dzieci, rodziców, turystów i pielgrzymów oraz poprawi estetykę wsi.

2. Plac OUTDOOR FITNESS

Budowa placu OUTDOOR FITNESS pozwoli na poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu przez dzieci oraz dorosłych, podniesienie atrakcyjności miejscowości poprzez właściwe zagospodarowanie terenu, poszerzenie oferty turystycznej. Plac pozwoli spędzać mieszkańcom więcej czasu na wolnym powietrzu. Plac OUTDOOR FITNESS pozwoli rozwijać kondycję fizyczną. Z uwagi na usytuowanie przy rozwijającym się kompleksie sportowo-rekreacyjnym w Stanisławiu Dolnym, będzie stanowił komplementarną ofertę spędzenia wolnego czasu dla tej części osób, które nie biorą udziału w grach zespołowych. Miejsca takie będą mieć pozytywny wpływ na lepsze samopoczucie oraz zdrowie społeczeństwa.

VII. Monitoring i aktualizacja planu.

Monitoring i ewaluacja Planu Odnowy Miejscowości odbywać się będzie na koniec każdego roku. Ewaluacja i pomiar efektywności Planu Odnowy Miejscowości odbywać się będzie co dwa lata. Uaktualnienie Planu Odnowy Miejscowości o nowe zadania zgłaszane przez instytucje, organizacje i firmy działające na obszarze objętym POM będzie odbywało się w miarę wynikających potrzeb.

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej. Analiza realizacji Planu pozwoli na weryfikację i wprowadzenie niezbędnych zmian w zakresie przyjętych priorytetów rozwojowych i działań określonych w Planie Odnowy Miejscowości.

VIII. Podsumowanie.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 - 2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Miasta i Gminy Kalwaria Zebrzydowska przy opracowaniu kierunków rozwoju poszczególnych miejscowości.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości zakłada w przeciągu najbliższych 8 lat realizację kilku zadań. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową. Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi poprzez rozwój kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości ma także służyć integracji społecznej lokalnej, większemu zaangażowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych. Podkreślić należy, iż z chwilą przystąpienia Gminy Kalwaria Zebrzydowska do Lokalnej Grupy Działania „Gościniec 4 Żywiołów”, organizacje działające na terenie sołectwa przystąpiły do LGD. Czynnicy uczestniczyli w opracowaniu „Strategii działania LGD Gościniec 4 Żywiołów” reprezentując i wskazując potrzeby mieszkańców miejscowości Stanisław Dolny w kontekście planowanych przyszłych przedsięwzięć dla gmin: Kalwaria Zebrzydowska, Mucharz, Lanckorona i Stryków.

Wszystkie te działania mieszkańców dotyczą: chęci podniesienia poziomu życia, wspólnej integracji wszystkich organizacji i mieszkańców, znalezienia dodatkowego źródła utrzymania, współpracy gminnej, regionalnej oraz zagranicznej nie tylko w ramach UE.

Inicjatorem opracowania Planu Odnowy Miejscowości Stanisław Dolny byli: Sołtys Sołectwa Stanisław Dolny Dolany – p. Ewa Pacut, Sołtys Sołectwa Stanisław Dolny – p. Grażyna Opyrchał, Radny Rady Powiatu Wadowickiego – p. Andrzej Górecki oraz Radni

Rady Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej – p. Mirosław Faber i p. Janusz Górny. Lokalna społeczność podjęła trud współpracy oraz konsultacji z Zespołem Pozyskiwania Środków Zewnętrznych Urzędu Miasta Kalwaria Zebrzydowska, który przygotował dokument oraz zapewnił kompleksową obsługę przygotowania Planu.

Skład Grupy Odnowy Miejscowości:

1. Ewa Pacut - Sołtys Sołectwa Stanisław Dolny Dolany,
2. Grażyna Opyrchał - Sołtys Sołectwa Stanisław Dolny
3. Mirosław Faber- Radny Rady Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej,
4. Janusz Górny- Radny Rady Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej,
5. Andrzej Górecki – Radny Rady Powiatu Wadowickiego,
6. Członkowie Rady Sołeckiej Stanisław Dolny: Eugeniusz Brózda, Stanisław Czaja, Andrzej Faber , Filek Józef, Gawron Krzysztof, Godawa Stanisław, Góra Zdzisław, Jaworski Tadeusz, Konopka Stanisław, Leńczowski Robert, Sadłoń Franciszek, Wasiuta Teresa,
7. Członkowie Rady Sołeckiej Stanisław Dolny – Dolany: Górecki Mirosław, Godula Zofia, Kołodziej Małgorzata, Kudzia Stanisław, Lelek Ireneusz, Morek- Rozum Ewelina, Moskała Dawid, Opychał Artur, Pacut Mateusz, Rybski Tadeusz, Sikora Józef, Żmija Maciej.
8. Członkinie Koła Gospodyń Wiejskich: Maria Kawaler, Ludwika Błasiak.

Bibliografia:

1. „Wokół Kalwarii Zebrzydowskiej i Lanckorony”, Julian Zinkow, Wydawnictwo „CALVARIANUM”, Kalwaria Zebrzydowska 2000,
2. „Ziemia Wadowicka”, Aleksy Siemionow, Komisja Turystyki Górskiej Oddziału PTTK „Ziemia Wadowicka” w Wadowicach, Wadowice 1984,
3. „Z historii Ochotniczych Straży Pożarnych Gmina Kalwaria Zebrzydowska (1880 – 2003), Augustyn Ormanty, Wydawnictwo oo. Bernardynów „CALVARIANUM”, Kalwaria Zebrzydowska 2004,
4. maps.geoportal.gov.pl,
5. pl.wikipedia.org,
6. www.biblioteka.kalwaria.pl,
7. www.kalwaria.eu,
8. old.kalwaria.eu.

**Koordinacja i opracowanie:
Zespół Pozyskiwania Środków Zewnętrznych
Bożena Stokłosa, Joanna Smolik**

**Urząd Miasta Kalwarii Zebrzydowskiej
ul. Mickiewicza 7
34-130 Kalwaria Zebrzydowska**

Kontakt:

tel. (33) 8765 372

fax. (33) 8766 301

e-mail: zprojekty@kalwaria-zebrzydowska.pl

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Kalwarii Zebrzydowskiej

Tadeusz Wilk